

JAARVERSLAG 2008

PMV JAARVERSLAG 08

INVESTERINGEN VINNOF
€8.967.254

EIGEN VERMOGEN
€339.805.420

FINANCIELE OPBRENGSTEN
€8.931.038

PMV-PARTICIPATIES
€201.595.514

FINANCIELE ACTIVA
€87.928.620

PARTICIPATIES IN BEHEER
€53.444.904

INVESTERINGEN FONDS VLAANDEREN-INTERNATIONAAL
€3.000.000

ARK-INVESTERINGEN
€69.070.511

BALANSTOTAAL
€357.159.146

VLOTTENDE ACTIVA
€268.593.314

INVESTERINGEN ARKIMEDES-FONDS
€98.504.000

AANTAL WERKNEMERS
61

INVESTERINGEN CULTUURINVEST
€4.758.537

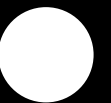
EEN

VO

UD

0

WOO
RD
VAN
DE
VOOR
ZIT
TER

ECLIPS

Wie vakantie plant, kan deze zomer misschien een kijkje nemen in Azië. Op 22 juli zal daar in India, Nepal en China opnieuw een zonsverduistering te zien zijn. Dat curieuze fenomeen doet zich voor wanneer de maan voor de zon schuift en het licht deemstert. Het is een adembenemend zicht en zelfs angstaanjagend als we niet wisten dat het fenomeen even tijdelijk is als zeldzaam. Net zo is het gesteld met de economie. De slagschaduw van de financiële eclips laat diepe sporen na. Het jaar 2008 is geëindigd in duisternis en de umbra strekt tot ver in 2009, misschien wel tot in 2010.

Maar de financiële en economische crisis is tijdelijk en wie investeert op de lange termijn kan een hoopvolle toekomst tegemoet zien. Want economische cycli – van Juglar tot Kondratieff – zijn haast even natuurlijke fenomenen als zo'n zonsverduistering. De kringloop van neergang en recessie naar groei en oververhitting is in de moderne wereldeconomie even hard als onvermijdelijk. Of, in de woorden van sir Francis Bacon: "In order for the light to shine so brightly, the darkness must be present."

Het zou dan ook jammer zijn om een crisis onbenut te laten, want net als de feniks leeft de economie op uit haar dieptepunten. PMV wil daarom de krachten bundelen om van 2009 het jaar van de ommekeer te maken en samen de toekomst te heroveren. De economische malaise dwingt ons namelijk om onze strategie te verscherpen en ons te concentreren op onze kerntaken.

Al sinds 2002 werkt PMV aan haar basisopdracht via de creatie van flankerende instrumenten die de marktwerking op een efficiënte manier stimuleren en die bijdragen tot de vernieuwing van onze economie. De PMV-producten wakkeren het ondernemerschap, de innovatie, de creativiteit en de internationalisering van onze bedrijven aan. In deze barre tijden is het dan ook zaak om ze te gebruiken voor het creëren van nieuwe en duurzame groei. Als investeerder stuurt PMV de economische ontwikkeling van Vlaanderen in toekomstgerichte sectoren.

Daarom is het Waarborgbudget opgetrokken van 180 naar 300 miljoen euro en is het gebruik ervan versoepeld. Ook kredieten op korte termijn en aan grote ondernemingen kunnen voortaan worden gewaarborgd. PMV verhoogde ook de slagkracht van Vinnof, het

A black and white portrait of Clair Ysebaert, a man with short hair, wearing a suit and tie, smiling slightly. The image is positioned on the left side of the page, partially overlapping a dark vertical bar.

**CLAIR
YSEBAERT**
**VOORZITTER
PMV**

PMV-innovatiefonds, en investeert nu in starters tot zes jaar oud. Het nieuwe product PMV-mezzanine van zijn kant reikt een hefboom aan voor het aantrekken van vreemd vermogen bij private kredietverstrekkers.

Plannen voor een tweede ARKimedea-fonds liggen nu al op de tekentafel en CultuurInvest blijft de strijd aanbinden tegen het neoromantische *dédain* waarmee de hoge Cultuur neerkijkt op de meer commerciële uitingen van creativiteit. Het fonds verstrekt middelen die aan de creatieve industrie een leidende rol geven bij de vernieuwing en bij de creatie van welvaart en tewerkstelling in Vlaanderen.

Nóg meer toekomstgericht is het nieuwe fonds KidsInvest dat vanaf juni 2009 de zakelijke ambities zal ondersteunen van zelfstandige opvangouders en kinderdagverblijven. Voor hen die het kleine eren, zijn er ongetwijfeld kansen weggelegd in deze sector, die bij uitstek maatschappelijke meerwaarde biedt. Het Sociaal Investeringsfonds komt tegemoet aan de vraag van bedrijven uit de sociale economie naar financiële middelen aan voordelige tarieven.

Studies tonen ook aan dat de private markt tekort schiet in het financieren van ondernemingen die internationaal willen doorbreken. Het Fonds Vlaanderen-Internationaal (FVI) reduceert de schadelijke economische gevolgen van dat marktfalen. De portefeuille van het FVI bestaat ondertussen uit projecten in China, India, Hongarije, Singapore, Thailand, Turkije, de Verenigde Staten en Vietnam. En met het fonds inVita brengt PMV op termijn een nieuwe dynamiek teweeg in de sector van de levenswetenschappen, één van de onmiskenbare troefkaarten van de Vlaamse economie.

PMV belegt ook in schone technologie via deelnames aan gespecialiseerde risicokapitaal-fondsen zoals het Capricorn Clean Technology Fund. Daarmee opent PMV een venster op de wereld voor Vlaamse bedrijven in deze sector. PMV investeerde bovendien minstens twintig miljoen euro in internationale klimaatfondsen en gaf daarmee het startschot voor de creatie van haar eigen klimaatfonds, het PMV Carbon Fund. Dat moet een belangrijke rol spelen in de strijd tegen de uitstoot van broeikasgassen en opportuniteiten bieden voor rendabele investeringen in nieuwe technologieën en concepten die positieve milieu- en ontwikkelingseffecten hebben. Schone technologie en klimaatinvesteringen spelen immers een steeds grotere rol in de ontwikkeling van moderne groei-economieën. Zij bieden concurrentiële voordelen en vormen de bouwstenen van een toekomstsector met hoge maatschappelijke relevantie. De ondersteuning van private initiatieven bij het ontwikkelen van nieuwe markten en groene toepassingen is dan ook bijzonder welkom om de economische schade van de huidige crisis te bestrijden.

Mede ter ondersteuning van de bouwsector maakt PMV een speerpunt van de soms ten onrechte verkeerd begrepen techniek van publiek private samenwerking. Wij werken momenteel aan de voorbereiding van een groot aantal PPS-projecten voor een totaal investeringsbedrag van meer dan twee miljard euro. Het betreft hoofdzakelijk investeringen

in toekomstgerichte wegen-, school- en sportinfrastructuur, die zullen plaatsvinden in de volgende zes jaar. Ondanks de moeilijkheden in de financiële sector, zijn wij ervan overtuigd dat de meeste PPS-initiatieven met een pragmatische en innovatieve aanpak gefinancierd kunnen worden. Door juiste keuzes te maken en mits een degelijke voorbereiding – onafhankelijk van (semi-)politieke agenda's - kan Vlaanderen met PPS versneld investeren in zijn infrastructuur.

Om nieuwe bedrijventerreinen beschikbaar te stellen, brengt PMV de ontwikkeling van brownfields in een stroomversnelling. Drie Vlaamse Administratieve Centra (VAC) ter waarde van 220 miljoen euro zullen op zo kort mogelijke termijn worden gerealiseerd. In Leuven werd de eerste steen al gelegd.

Zelfs in moeilijke tijden laat PMV het hoofd niet hangen. Wel integendeel. Ons hart slaat sneller naarmate de recessie bijt want de crisis is eveneens een bron van nieuwe kansen en inzichten. Vlaanderen heeft nog meer dan vroeger nood aan een sterke investeringsmaatschappij zoals PMV die het economisch overheidsinitiatief koppelt aan private marktinitiatieven. Want ook met beperkte budgettaire middelen moet Vlaanderen een krachtig beleid voeren dat de structuur en de groei van ons bedrijfsleven, hier en in de wereld, ondersteunt. Innoveren, internationaliseren en investeren moeten die ambitieuze vernieuwing van de Vlaamse economie bewerkstelligen. Daarvoor zijn hoop nodig en vertrouwen in de toekomst. En simpele waarden als eenvoud, soberheid en degelijkheid. O ja, een eclipsbrilletje helpt ook.

Clair Ysebaert

29 april 2009

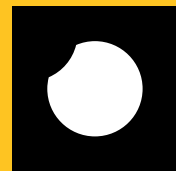
INNOVEREN,
INTERNATIONALISEREN
EN INVESTEREN
MOETEN
DE VERNIEUWING
VAN DE VLAAMSE
ECONOMIE
BEWERKSTELLIGEN.
DAARVOOR ZIJN
HOOP NODIG EN
VERTROUWEN
IN DE TOEKOMST.
EN SIMPELE
WAARDEN ALS
EENVOUD,
SOBERHEID
EN **DEGELIJKHEID.**

word-cloud: grafische afbeelding van de woordfrequentie
in de nieuwjaarstoespraak van Clair Ysebaert (19.01.2009)

betaalbaar **Vlaanderen**
 mag chaos aldus actieterrein
 zoals **crisis** tijd
ze basisopdracht
 alle willen **heren**
 bedrijven beste
 bestuur **nieuw goed** afgelegen
 vredelievende **belang**
 annexering alliantie beroepsbestaan
 beleven bouwsector
 weldra **economie** miljoen
 centra ter ambtenaren **samen**
 gezond **alvast**
 burgemeester alleen
IV **financiële**
 achterhoedegevechten
burcht operaties
 behoefte
 brownfieldontwikkeling
 verhogen **aandeelhouder**

PMV IN DE PERS

Met honderd tweeënvijftig vermeldingen kwam ParticipatieMaatschappij Vlaanderen in 2008 gemiddeld om de 2,4 dagen in de geschreven pers.¹ De zakenkrant *De Tijd* titelde op 15 februari 2008 dat PMV al “2.400 bedrijven steunt met ruim 300 miljoen euro.” Vooral in de tweede jaarhelft keken journalisten met belangstelling naar de activiteiten van PMV. De financiële en economische crisis onderstreepte immers nogmaals dat een publieke investeringsmaatschappij als PMV een fundamentele rol speelt in het aanzwengelen van de economische bedrijvigheid in Vlaanderen. Toen PMV naar aanleiding van de crisis al in november een tandje bijstak, titelde Katrien Verstraete in *De Tijd* (07.11.2008): “Vlaanderen vrijwaart groeikansen.” An Govaerts en Lieven Desmet lichtten in *Trends* (04.12.2008) uitgebreid het “Wel en wee bij PMV” toe.

Het ARKimedes-Fonds kwam in 2008 midden in het oog van de financiële en de pre-electorale storm terecht met een beperkte portefeuille aan gestructureerde producten (*De Standaard* op 29.02.2008, *Trends Tendances* op 27.03.2008, *De Tijd* op 01.07.2008 en 13.09.2008, *Standaard Online* op 15.10.2008, *Het Nieuwsblad* op 15.10.2008, *De Standaard* op 16.10.2008, *Het Nieuwsblad* op 16.10.2008, *Trends Tendances* op 23.10.2008 en *De Standaard* op 30.12.2008). ARKimedes reageerde op 16 november 2008 met een uitgebreid en transparant verslag over deze problematiek en kondigde op 25 februari 2009 aan dat het fonds een kapitaalgarantie had bedongen op deze producten ten belope van 80 %. Beide reacties zijn te consulteren via de website www.arkimedes.be

CultuurInvest kon rekenen op achtenzeventig bemoedigende vermeldingen. De mode-investeringen in het bijzonder konden op veel bijval rekenen. Zo stelde de moderedactrice van *De Morgen*, Agnes Goyvaerts, zich op 5 april de vraag: “Wat is CultuurInvest?” Op 6 juni 2008 bracht Catherine Vervaecke, ook al van *De Morgen*, nieuws over de investering van CultuurInvest in de Antwerpse modedecoryfee Veronique Branquinho. Iets later loofde *De Standaard* (29.07.2008) het “pionierswerk” van CultuurInvest in de Vlaamse modesector, met namen als Christophe Coppens, Les Hommes, Branquinho, Hilde en Sigi Frunt en Ann Eyckmans. Naar aanleiding van de studie- en informatiedag over zakelijkheid binnen de culturele sector die plaatshad in de Vooruit volgden er stukjes in drie Vlaamse kwaliteitskranten (24.09.2008). De boodschap was duidelijk begrepen: “Cultuurwerkers denken te weinig aan geld,” kopte *De Tijd*. “Artistieke kwaliteit primeert op winst,” aldus *De Morgen*. En “Cultuursector niet langer vies van commercie,” volgens *De Standaard*. Een maand later kwamen er ook cijfers naar

1 Bron: Mediargus

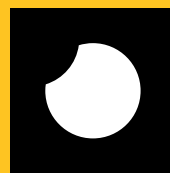
buiten. Tom Peeters verheugde zich in *De Tijd* (16.10.2008) dat het “Vlaams cultuurfonds eindelijk begint te rollen.” Het persagentschap Belga (15.10.2008) hield het bij de nuchtere vaststelling dat “dankzij CultuurInvest al 8,1 miljoen was geïnvesteerd in de creatieve sector.”

Vinnof, het Vlaams Innovatiefonds, haalde met eenenvijftig vermeldingen minder pers. *Het Nieuwsblad*, *Het Volk*, *De Standaard* en *De Tijd* meldde op 4 en 5 maart dat het fonds 14,5 miljoen euro risicokapitaal ter beschikking had gesteld aan zesentachtig ondernemingen. Vooral het animatiesoftwarebedrijf Nazooka (*Trends*, 24.01.2008), de kapitaalverhoging van iNEWIT (*De Tijd*, 14.06.2008 en 17.06.2008), het nieuwsplatform Nieuws.be (*De Standaard* en *Het Nieuwsblad*, 03.09.2008) en het biotechbedrijf Apitope (*De Tijd*, *Belang van Limburg* en *Trends*, 23.10.2008) genoten belangstelling. *Trends* meldde op 21 november 2008 ook nog eens een Vinnofinvestering in Anygma. Het Gentse internetbedrijf Oxynade kwam op 17 december 2008 aan bod in *De Tijd*, *De Standaard Online* en *Het Nieuwsblad Online*. Het cadeauconcept Billy werd op 20 december 2008 gelanceerd in *De Tijd*.

De Waarborgregeling kwam in 2008 maar liefst honderd zesendertig keer ter sprake. Dat had natuurlijk alles te maken met de illiquiditeit in de kapitaalmarkt. De belangrijkste artikels verschenen over extra steun voor hinder bij werken (*De Tijd* op 01.02.2008, *De Morgen Telex*, *De Standaard Online*, *Het Laatste Nieuws*, *Agripress*, *Het Nieuwsblad op zondag* en *De Standaard* op 27.09.2008). En naar aanleiding van de crisis werden in november de waarborgen verruimd. Dat vond enthousiast weerslag in *Het Nieuwsblad* (09.10.2008), *De Standaard* (16.10.2008), *De Tijd* (“Er is geen kredietprobleem” op 16.10.2008), *De Morgen* (20.10.2008) en *Bizz Nederlands* (06.11.2008). De Winwinlening werd vijftien keer terloops vermeld in diverse artikels over een ander onderwerp. PMV besliste om in het voorjaar van 2009 een advertentiecampaignede wijden aan dit fiscaal aantrekkelijke financieringsmechanisme voor starters.

In 2008 genoot het soms ten onrechte misbegrepen concept van publiek private samenwerking nog van relatief veel goodwill. Op 7 maart kondigde *De Standaard* een “Europese prijs voor Vlaams PPS-project” aan. Het ging om de trofee van het Britse vakblad *Project Finance Magazine* (maart 2008) dat Via-Zaventem had uitgeroepen tot “European Transport PPP Deal of the Year 2007.” Op 8 mei betreurden *De Standaard*, *Het Nieuwsblad*, *Het Volk*, *de Gazet van Antwerpen* en *Het Laatste Nieuws* echter dat de “Luchthaven van Deurne niet of nauwelijks levensvatbaar” bleek, na het uitlekken van een vertrouwelijke nota van PMV. De Minister-president reageerde meteen dat “de sluiting (van de) luchthaven van Deurne geen optie is” en stelde een plan B voor. De polemiek ging nog even door. Op 19 augustus maakte Katrien Verstraete in *De Tijd* een stand van zaken van de verschillende PPS-projecten in Vlaanderen: “PPS moet puzzelstukjes in Vlaams wegennet opvullen” en “wegontsluiting Zaventem nu al gelauwerd,” zo klonk het.

Als investeringsmaatschappij voor Vlaanderen heeft PMV de plicht om de media tijdig en correct te informeren over haar activiteiten. PMV zal daarom in 2009 een informatieclausule toevoegen aan alle financieringscontracten die worden gesloten.

S

O B E R

H E

I

D

1

ORGANI
SAT
IE

ORGANI SAT IE

In 2008 bleef de raad van bestuur van ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) nv ongewijzigd. De leden zijn Clair Ysebaert, Christine Claus, Guido Steenkiste, Greta D'hondt, Raf Suys, Luc Jansegers, Rosette S'Jegers, Gwendolyn Rutten en Dirk Van Melkebeke.

De raad vergaderde elf keer en de bestuurders tekenden hierop samen present voor 91 %. Dat is het beste bewijs van de actieve betrokkenheid, de aansturing en de controle door de raad van bestuur van PMV. Het auditcomité vergaderde vier keer en het benoemings- en remuneratiecomité drie maal.

De raad van bestuur stelde het thesauriecomité samen in februari 2008. Dat heeft als taak om de thesauriebeslissingen op te volgen, beleggingsproducten te onderzoeken en op regelmatige basis een voorstel te doen voor de thesauriepolitiek op langere termijn. De algemeen manager van PMV, de heer Marcel Van Handenhoven, zit het comité voor. De leden zijn deskundigen ter zake die beschikken over parate marktkennis maar die geen actieve banden hebben met de markt. In 2008 vergaderde het thesauriecomité vier maal.

Ook het managementcomité bleef ongewijzigd en wordt voorgezeten door de algemeen manager. De leden zijn Karel Bosman (financial controller accounting en thesaurie), Werner Decrem (business unit manager PMV-pps), Bart De Smet (business unit manager PMV-kmo) en Pieter Marinus (bedrijfsjurist en secretaris van de raad van bestuur). Bart Huybrechts (business unit manager PMV-vastgoed) en Geert Dierickx (manager rapportage en controle) zijn toegevoegde leden zonder stemrecht. De voorzitter van de raad van bestuur woont de wekelijkse vergaderingen bij als waarnemer met vetorecht.

Het aantal werknemers van PMV groeide van zesenvijftig personen eind 2007 tot eenenzestig eind 2008. Dat is goed voor zevenenvijftig en een halve voltijdse equivalenten.

DEUGDELIJK BESTUUR

In juni 2008 actualiseerde de raad van bestuur het Corporate Governance Charter van PMV. De huidige versie houdt onder andere rekening met het decreet op de Investeringsmaatschappijen van de Vlaamse Overheid van 7 mei 2004, dat in werking trad op 19 mei 2008. Ook het thesauriecomité is opgenomen in het aangepaste charter.

Tegelijkertijd maakte PMV werk van een duidelijke gedragscode voor haar individuele bestuurders. Die code is begin 2009 finaal goedgekeurd.

Het Corporate Governance Charter en de gedragscode zijn beschikbaar op de website van PMV (www.pmv.eu).

In 2008 heeft PMV ook belangrijke inspanningen geleverd om de principes van deugdelijk bestuur ingang te laten vinden bij haar dochtervennootschappen en participaties. De basisbeginselen van corporate governance worden, voor zover mogelijk, opgelegd als investeringsvoorwaarden. PMV is immers van oordeel dat deze principes een nuttig houvast bieden aan startende en groeiende ondernemers en dat de naleving ervan een belangrijke graadmeter is voor het risicoprofiel van de betrokken bedrijven.

**MARCEL
VAN
HANDENHOVEN**
ALGEMEEN
MANAGER

**PIETER
MARINUS**
SECRETARIS
RVB

de raad van bestuur van PMV

**GWENDOLYN
RUTTEN**

**ROSETTE
S'JEGERS**

**CLAIR
YSEBAERT**

**LUC
JANSEGERS**

**GRETA
D'HONDT**

**DIRK
VAN
MELKEBEKE**

**GUIDO
STEENKISTE**

**RAF
SUYS**

**CHRISTINE
CLAUS**

VER GELIJKEND OVER ZICHT 2006-2008

De evolutie van de verschillende onderdelen in deze exploitatierekening staat in verhouding tot de groei van PMV en de uitbreiding van haar activiteiten. Dat is duidelijk zichtbaar bij de ontwikkeling van de omzet en bij de toename van de kosten. Wanneer de investeringsportefeuille groter wordt, is de omzet uit allerlei vormen van dienstverlening niet meer de belangrijkste bepaler van het resultaat. Dat wordt steeds meer beïnvloed door de investeringen, die een combinatie opleveren van meerwaarde en rendement.

Naarmate de investeringen stijgen, dalen de opbrengsten uit vlottende activa en stijgt het rendement op financiële vaste activa, net als de overige financiële opbrengsten. Anderzijds nemen de financiële kosten uit activiteiten toe naarmate men investeringen doet die gebruik maken van vreemd vermogen en van schuldfinanciering. Dat leidt tot een tijdelijke daling in het courante resultaat. Bij groei gaan de kosten immers voor de baten uit.

De uitzonderlijke resultaten vermelden alle afwaarderingen en waardeverminderingen. Ze worden bepaald door de teleurstellende resultaten waar elke belegger vandaag mee kampt. De waardeverminderingen op financiële vaste activa maken ook nog geen melding van de huidige en toekomstige meerwaarden.

	Boekjaar 2006	Boekjaar 2007	Boekjaar 2008
1. BEDRIJFSOPBRENGSTEN	2.363.645	3.062.872	6.003.310
Omzet	1.285.366	1.817.635	3.010.522
Andere bedrijfsopbrengsten	1.078.279	1.245.236	2.992.788
2. BEDRIJFSKOSTEN	4.765.815	6.407.089	8.633.596
Diensten en diverse goederen	1.625.651	2.195.544	4.306.024
Bezoldigingen, sociale lasten	2.303.553	3.746.540	4.224.771
Afschrijvingen	211.947	288.048	211.901
Voorzieningen voor risico's en kosten	497.719	-18.568	-408.439
Andere bedrijfskosten	126.945	195.525	299.339
3. BEDRIJFSWINST/VERLIES	-2.402.169	-3.344.217	-2.630.286
4. FINANCIËLE OPBRENGSTEN UIT ACTIVITEITEN	8.155.861	9.107.154	8.931.038
Opbrengsten uit financiële vaste activa	0	8.430	25.336
Opbrengsten uit vlottende activa	7.906.456	7.875.466	7.574.275
Andere financiële opbrengsten	249.405	1.223.258	1.331.426
5. FINANCIËLE KOSTEN UIT ACTIVITEITEN	248.613	374.750	2.373.816
Kosten van schulden	569	231.550	619.348
Andere financiële kosten	248.044	143.200	1.754.467
6. COURANT RESULTAAT UIT ACTIVITEITEN	5.505.079	5.388.187	3.926.936
7. UITZONDERLIJKE RESULTATEN	-2.599.949	-3.655.697	-13.661.788
Waardeverminderingen op gestructureerde producten	0	1.005.660	4.214.340
Waardeverminderingen op vastrentende effecten (o.a. bedrijfsobligaties - fondsen)	496.232	568.029	5.447.022
Waardeverminderingen op financiële vaste activa - participaties	1.699.629	1.921.392	5.447.022
Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa			92.138
Uitzonderlijke afschrijvingen	404.089	160.616	
8. RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR	2.905.129	1.732.490	-9.734.851

DE
GELIJK
HE
ID

2

ACTI
VI
TEITEN
VAN
DE
BUSI
NESS
UNITS

PMV DUON

**ALLE ASPECTEN
VAN HET
PRODUCTIEPROCES
DIE DUURZAAM-
HEID BEVORDEREN,
VALLEN BINNEN
HET STRATEGISCHE
GEZICHTSVELD VAN
PMV-DUON. IN DE
PRAKTIJK STEUNEN
DE ACTIVITEITEN
VAN PMV-DUON
OP DRIE PIJLERS:
HOLDINGACTIVI-
TEITEN, FONDSSEN EN
BEDRIJFSONTWIK-
KELING.**

Op 12 september 2007 besliste de raad van bestuur om de business unit Milieu & Energie om te dopen tot “**PMV-duurzame ontwikkeling**” (PMV-duon). Begin 2008 werd Daniël Schurmans benoemd tot business unit manager van deze eenheid. Daarmee legde de raad een duidelijk investeringsaccent en maakte hij precieze sectorkeuzes voor de investeringspolitiek van PMV. Alle aspecten van het productieproces die duurzaamheid bevorderen, vallen binnen het strategische gezichtsveld van PMV-duon. In de praktijk steunen de activiteiten van PMV-duon op drie pijlers: holdingactiviteiten, fondsen en bedrijfsontwikkeling.

HOLDINGACTIVITEITEN

Via holdingactiviteiten houdt PMV strategische belangen aan in bedrijven die direct of indirect actief zijn op het vlak van duurzame ontwikkeling. Zo heeft PMV een minderheidsparticipatie (24,99 %) in de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO). Die middelen hebben onder meer tot doel om het zogenaamde Milieu- en Energietechnologie Innovatieplatform (MIP) te financieren. Dat is een overkoepelend netwerk van bedrijven, onderzoeksinstituten en overheidsorganisaties dat de ontwikkeling van dit soort technologie wil stimuleren en valoriseren. Verwacht wordt dat het MIP een belangrijke rol zal spelen bij de selectie van technologieën en toepassingen die leiden tot concrete investeringsinitiatieven.

De Vlaamse Milieuholding (VMH) houdt 100 % aan van de aandelen in Aquafin en bezit een minderheidsbelang van 16,01 % in Indaver. Samen met zes industriële bedrijven vertegenwoordigt dat belang een referentie-aandeel van 25 % plus één aandeel. PMV wenst de kennis en ervaring van beide bedrijven op het vlak van duurzame technologie zowel in Vlaanderen als in het buitenland te verzilveren. De gerealiseerde meerwaarden worden dan opnieuw belegd in duurzame investeringen. Daartoe dringt een verdere integratie van de VMH binnen PMV zich op.

FONDSEN

PMV-duon investeert ook in klimaatfondsen en neemt participaties in risicokapitaalfondsen die actief zijn op het vlak van duurzaamheid en/of schone technologie. Zo verwerft PMV voor 42 miljoen euro aan emissierechten via het Multilateral Carbon Credit Fund (MCCF) en het Asian Pacific Carbon Fund (APCF). Het MCCF is een initiatief van de European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) en de European Investment Bank (EIB). PMV participeert voor 22 miljoen euro in het fonds dat een totale waarde heeft van 150 miljoen euro. PMV investeerde ook 20 miljoen euro in het APCF, een klimaatfonds van de Asian Development Bank (ADB) ter waarde van 151,8 miljoen dollar.

Om te kunnen voldoen aan de Kyotoverplichtingen heeft het Vlaamse Gewest een voorkooprecht op de certificaten die worden verkregen uit deze systemen. PMV investeert echter autonoom en op eigen risico in beide klimaatfondsen. Zij verwerven emissierechten uit concrete en energie-efficiënte projecten. PMV-duon volgt ze van nabij op en formuleert aanbevelingen voor toekomstige investeringen. Op die manier zoekt PMV wereldwijd naar technologische processen die van belang kunnen zijn voor Vlaanderen en, omgekeerd, naar mogelijke toepassingen van Vlaamse technologie in het buitenland.

Om dat venster op de wereld nog verder te openen, neemt PMV ook deel in risicokapitaalfondsen. Zij belegde 15 miljoen euro in het Capricorn Cleantech Fund, dat met 100 miljoen euro opgehaald kapitaal behoort tot de drie belangrijkste Europese investeringsfondsen op het vlak van schone technologie. Het fonds investeert onder meer in hernieuwbare energie, waterzuivering, lucht- en grondreiniging, het terugdringen van broeikasgassen, biochemie en bioraffinaderijen. Het is daarom uitstekend geplaatst om meerwaarde te creëren in Vlaanderen met behulp van de meest recente ontwikkelingen uit het buitenland. Capricorn licht immers heel wat nieuwe bedrijven, technologieën en markttoepassingen door, zowel van spin-offs als van spin-outs, die onze regio extra stimulansen kunnen geven. Die expertise is bijzonder nuttig voor PMV

om opportuniteiten te selecteren en om te co-investeren in kansrijke projecten die de private kapitaalmarkt nog onvoldoende rijp acht. Samen met het Capricorn Cleantech Fund werkt PMV dan ook aan een informeel netwerk van Vlaamse beslissers die zich toeleggen op de duurzame ontwikkeling van hun bedrijf. Het is de bedoeling om samen met hen een visie te ontwikkelen en aanknopingspunten te vinden voor concrete projecten waar zowel het bedrijfsleven als de overheid en de onderzoekswereld baat bij hebben.

BEDRIJFSONTWIKKELING

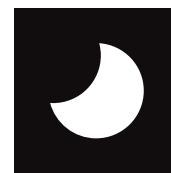
PMV zoekt ook zelf doelgericht naar investeringsopportuniteiten die het Vlaamse klimaatbeleid ondersteunen. Zij initieert en faciliteert projecten die passen binnen het beleid van de overheid wanneer de markt nog terughoudend is. Zij maakt het voor private actoren gemakkelijker om ook dan risicodragend te investeren. Vooral energiebesparing en alternatieve energieproductie komen in aanmerking. Stijgende energiebehoeften en de Kyotodoelstellingen verplichten Vlaanderen immers om groenestroomproductie maximaal te stimuleren. Vandaag komt het overgrote deel van onze energie nog uit thermische en nucleaire installaties. De Europese Commissie berekende dat onze CO₂-uitstoot bij ongewijzigd beleid tegen 2030 zal toenemen met 30 % ten opzichte van 1990. Daar kunnen wij de Kyotonormen onmogelijk mee halen.

PMV-duon concentreert zich daarom vooral op de mogelijkheden van wind- en biomassa-energie. Voor windenergie is de productiecapaciteit in Vlaanderen nog veel te laag. Het verkrijgen van de nodige vergunningen en het bouwen van windturbineparken is immers een dure en tijdrovende zaak. Bovendien zijn grote oppervlakten schaars omwille van de hoge bevolkingsdichtheid en de historische ruimtelijke inrichting. Er zijn weliswaar kleinere terreinen beschikbaar maar de private markt neemt weinig initiatieven in dat segment. PMV-duon wil dat marktpotentieel extra stimulansen geven en privé-initiatief aanmoedigen. De Vlaamse overheid besliste immers om tegen 2010 voor 900 GWh/jaar aan elektriciteit te produceren uit wind op

land. Daarvoor moet het geïnstalleerde vermogen aan windturbines tegen 2010 stijgen tot 500 MW (tegenover 164 MW in 2007). PMV-duon participeerde dan ook voor 10 miljoen euro in Storm Fund, een investeringsfonds voor het ontwikkelen en het uitbaten van kleine en middelgrote windturbineparken in Vlaanderen. Het fonds optimaliseert groenestroomproductie uit windenergie en levert daarmee een belangrijke bijdrage aan de oplossing van het Vlaamse energievraagstuk.

Ook biomassa-energie is van wezenlijk belang om de uitstoot van broeikasgassen te reduceren. Het Federale Planbureau (FPB) voorspelde immers dat zonne-energie tegen 2020 geen substantiële groei meer zal opleveren. Windenergie heeft wel nog een aardig potentieel maar het overgrote deel van de groenestroomproductie zal moeten komen van biomassa- of afvalverbranding. Deze sector verdient dan ook bijzondere steun. PMV heeft 12 miljoen euro geïnvesteerd in Vlaamse biomassa-energie (Biofer, Eco Projects en Thenergo).

IN DIA LOOG

VERGROENEN

Op 21 en 22 februari 2008 had in Brussel de zesde European Business Summit plaats met als thema "Greening the Economy" (www.ebsummit.eu). U sprak er over de financiering van hernieuwbare energieprojecten. Maar is er wel voldoende kapitaal om onze economie te vergroenen?

De belangrijkste conclusie van dit congres is dat er in Europa meer durfkapitaal moet komen voor groene innovatie. In de Verenigde Staten zijn de beschikbare middelen om te investeren in schone technologie vier keer zo groot als hier. Bovendien kennen clean tech-investeringen daar sinds 2005 een steile opmars. Als wij de boot niet willen missen, zullen de Europese durfkapitalisten toch een tandje moeten bijsteken.

Wat is uw rol daarin?

PMV neemt het voortouw om te investeren wanneer zij merkt dat de private markt achterblijft, ofwel omdat de risico's te hoog zijn of omdat de projecten nog te ingewikkeld en te duur zijn om snel rendabel te worden. In die gevallen is het goed dat PMV de economie stimuleert met behulp van flankerende maatregelen. Beleggen in hernieuwbare energie, waterzuivering, lucht- en grondreiniging, het terugdringen van broeikasgassen, biochemie en bioraffinaderijen biedt immers een grote maatschappelijke meerwaarde voor de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen. En de rol van PMV bestaat er net in om te investeren in projecten die zowel een financiële als een duurzame maatschappelijke return bieden.

U kreeg in 2008 de leiding over de business unit. Wat zijn uw criteria om te investeren in duurzame ontwikkeling?

Wij schieten in actie wanneer wij merken dat er onvoldoende privé-initiatief is in een bepaalde sector en wanneer die sector kadert in het algemeen belang. Maar, omdat wij de concurrentie niet willen vervalsen en de markt niet willen verstoren, doen wij dat niet met subsidies maar wel

**DANIEL
SCHURMANS
BUSINESS
UNIT
MANAGER
PMV-DUON**

met marktconforme investeringen. Dat kan gebeuren in de vorm van een participatie of met al dan niet achtergestelde leningen. Onze beleggingshorizon reikt dus niet verder dan het ogenblik waarop de private markt klaar is om die initiatieven over te nemen.

Geef eens een voorbeeld?

Neem nu windenergie. Om voldoende groene stroom te produceren, wil de Vlaamse regering tegen 2010 een geïnstalleerde windenergiecapaciteit op land bereiken van 500 MW. Eind 2007 was er nog maar 164 MW operationeel. Die trage groei is vooral te wijten aan de complexe regelgeving. Vlaanderen is ook heel dichtbevolkt en daardoor zijn de beschikbare terreinen schaars. Ook de dure en trage procedures om een windmolen vergund te krijgen, bemoeilijken de zaak. PMV kan een doorslaggevende rol spelen om het privé-initiatief in dit marktsegment te stimuleren. Zij doet dat met behulp van een minderheidsparticipatie van 10 miljoen euro in Storm Fund. Dat is een windenergiefonds dat zich uitsluitend richt op de ontwikkeling van windmolenparken in Vlaanderen.

Wat zijn de grootste hinderpalen om uw engagement voor duurzame ontwikkeling om te zetten in de praktijk?

Een aantal zaken bemoeilijkt de realisatie van duurzame ontwikkeling in de praktijk. Heel wat verantwoordelijkheden liggen bij de Belgische, gewestelijke en lokale overheden. Denk maar aan het vergunningsbeleid voor hernieuwbare energie-installaties. De bevoegdheden van de regulatoren voor de productie en levering van elektriciteit vallen deels onder de gewesten en deels onder de federale overheid. Dat is natuurlijk om moeilijkheden vragen want zo ontstaat er een spanningsveld dat, samen met de complexiteit van onze staatsstructuren, een duurzaam ontwikkelingsbeleid in de weg staat. Idealiter zouden wij een aantal dingen ook beter op Europees niveau aanpakken. Bedrijven hebben het vooral moeilijk met de complexe regelgeving en wat zij vaak beschouwen als het te repressieve beleid van de overheid. Een eengemaakte regelgeving zou al een stap in de goede richting zijn. En ten slotte spelen ook de media een belangrijke rol. Maar de meeste hoofdredacteuren vinden dat het promoten van het begrip duurzame ontwikkeling en het opwekken van interesse bij de bevolking moeilijk is omwille van de vaagheid van het concept. Daar komt de laatste tijd wel verbetering in. De verdienste van Al Gore, ongetwijfeld...

PMV KMO

In 2008 heeft de business unit **PMV-kmo** zijn prominente positie in de Vlaamse markt van ondernemingsfinanciering verder verstevigd. Het productengamma biedt een gepaste financieringsoplossing voor elke fase in de levenscyclus van een onderneming, van bij de prille start tot aan de internationale groei. PMV-kmo is binnen en buiten de landsgrenzen een voorbeeld geworden van hoe een publieke investeringsmaatschappij de start en groei van ondernemingen stimuleert zonder marktverstoring te werken.

ARKIMEDES

Door te investeren in beloftevolle kmo's versterkt ARKImedes het Vlaamse economische weefsel. Sterk groeiende ondernemingen zijn immers de motor van innovatie, tewerkstelling en levenskwaliteit. Daarom maakt ARKImedes voor die groep van ondernemingen meer risicokapitaal vrij. "ARK" staat voor de Activering van RisicoKapitaal.

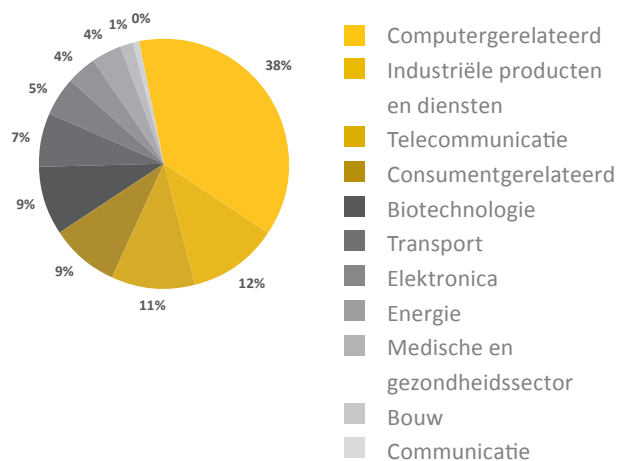
ARKImedes heeft in 2008 de dynamiek die het de voorgaande jaren op gang bracht, nog verder opgedreven. Tot eind vorig jaar ontvingen negenenzeventig ondernemingen via 153 investeringstransacties start- of groeifinanciering, voor een totaalbedrag van 68.675.732 euro. Dat betekent een groei van het investeringsbedrag van bijna 80 % ten opzichte van de situatie op het einde van het voorgaande jaar (www.arkimedes.be).

ARKIV'S

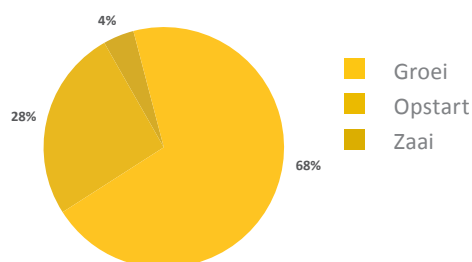
Een ARKIV is een in het kader van de ARKImedesregeling erkende risicokapitaalverschaffer. Een erkenning als ARKIV geeft aanleiding tot een participatie in het kapitaal van de risicokapitaalverschaffer door het ARKImedes-Fonds.

In het voorjaar van 2008 werd de samenwerking met Fundus II beëindigd omwille van te sterk uiteenlopende visies over de investeringsstrategie van het fonds met de overige aandeelhouders. Dat zorgde ervoor dat het totale aantal ARKIV's werd teruggebracht tot twaalf.

ARKImedes: investeringen per sector

ARKImedes: investeringen per stadium

naam van de ARKIV	Totale omvang van de ARKIV	Deelname van het ARKImedes-Fonds
Arkafund	20,00	10,00
ARK-Angels Fund	6,72	3,36
Baekeland Fonds II	11,10	4,00
Big Bang Ventures II	31,27	10,29
Fortis Private Equity ARKImedes	10	4,99
GIMV ARKIV		
Technology Fund	30,00	15,00
Capital-E ARKIV	30,10	15,00
ING Activator Fund	10,00	5,00
KBC ARKIV	25,00	12,00
KMOFIN (LRM)	25,00	12,25
QAT-ARKIV	16,00	7,84
Vesalius Biocapital ARKIV	10,00	4,99

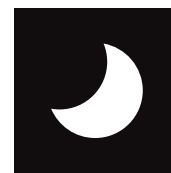
cijfers in miljoene euro

ARK-INVESTERINGEN PER SECTOR (OP 31.12.08)

Biotechnologie	6.428.167
Bouw	522.500
Communicatie	225.000
Computergerelateerd	26.263.489
Consumentgerelateerd	6.129.983
Elektronica	3.459.816
Energie	2.562.000
Industriële producten en diensten	8.466.235
Medische en gezondheidssector	2.999.956
Telecommunicatie	7.374.111
Transport	4.639.254
TOTAAL	69.070.511

ARK-INVESTERINGEN PER STADIUM (OP 31.12.08)

Groei	47.063.570
Opstart	19.118.446
Zaai	2.888.495
TOTAAL	69.070.511

Aan het einde van 2008 had het ARKImedes-Fonds 104.705.962 euro risicokapitaal toegezegd aan de ARKIV's. Daarvan is nog niet alles volstort. Op 31 december 2008 bedroeg de waarde van de financiële vaste activa van het ARKImedes-Fonds 44.311.897 euro.

Naast het ARKImedes-Fonds brengen ook derde partijen kapitaal in in de ARKIV's. Op die manier zijn er vandaag bij de ARKIV's voor 214.577.500 euro aan middelen beschikbaar voor investeringen in Vlaamse kmo's.

ARKIMEDES-FONDS

De oprichting van ARKImedes-Fonds nv dateert van 8 juni 2005. Het is een juridisch instrument om te investeren in de ARKIV's en wordt beheerd door ARKImedes Management nv. Het startkapitaal bedroeg 1.200.250 euro en werd op 12 oktober 2005 - na een publieke uitgifte van aandelen - verhoogd met 75 miljoen euro. Op diezelfde datum leidde een publieke uitgifte van obligaties tot een verdere verhoging van de investeringsmiddelen met nog eens 35 miljoen euro.

Op 31 december 2008 toonde de tussentijdse balans van ARKImedes-Fonds nv een totaal van 105.060.913 euro. Na verrekening van de opstartverliezen en niet gerealiseerde waardeverminderingen op geldbeleggingen tot op dat moment bedroeg het eigen vermogen 65.592.461 euro. Het tussentijdse resultaat na belastingen bedroeg -4.132.404 euro. We verwachten dat de vennootschap de eerstvolgende jaren nog met verlies zal afsluiten omdat de investeringen pas later zullen renderen terwijl er nu al operationele kosten worden gemaakt.

BALANS ARKIMEDES-FONDS nv PER 31.12.2008 (in euro)

ACTIVA		PASSIVA	
VASTE ACTIVA	45.980.467	EIGEN VERMOGEN	65.592.461
Oprichtingskosten	1.668.570	Geplaatst kapitaal	76.200.250
Materiële vaste activa	0	Overgedragen resultaat	- 6.475.385
Financiële vaste activa	44.311.897	Resultaat voor de periode 01.04.08 tot 31.12.08.	- 4.132.404
VLOTTENDE ACTIVA	59.080.446	SCHULDEN > 1 JAAR	38.797.363
Vorderingen < 1 jaar	119.255	Obligatielening	35.000.000
Geldbeleggingen	55.285.128	Kredietinstellingen	3.797.363
Liquide middelen	3.026.850	Schulden < 1 jaar	8.585
Overlopende rekening	649.213	Overlopende rekening	662.504
TOTAAL	105.060.913	TOTAAL	105.060.913

CULTUURINVEST

CultuurInvest, het investeringsfonds voor de creatieve industrie, is operationeel sinds eind 2006. Het waren twee boeiende jaren. Het fonds ontving maar liefst honderd negentig formele investeringsaanvragen. Er waren bovendien heel wat informele contacten met ondernemers die interesse betuigden. Daaruit blijkt dat er in Vlaanderen wel degelijk een markt bestaat voor de creatieve industrie. Het team van CultuurInvest werd in 2008 dan ook versterkt met twee bijkomende investeringsmanagers.

Eind 2008 had CultuurInvest al achtentwintig investeringsbeslissingen uitgevoerd in drieëntwintig ondernemingen. Dat was alles samen goed voor 3,9 miljoen euro aan investeringen. Wanneer CultuurInvest investeert, komen ook private financiers gemakkelijker met geld over de brug. Het multiplicatoreffect bedraagt maal twee. Daardoor bedraagt de impact van CultuurInvest in de markt tot op heden maar liefst 9,1 miljoen euro.

Daarmee behaalt CultuurInvest haar doelstellingen, zowel op het vlak van het aantal investeringsdossiers als op het vlak van de totale investeringswaarde. De gemiddelde waarde van een lening door CultuurInvest bedroeg 120.000 euro. Een gemiddelde kapitaalparticipatie schommelde rond de 228.000 euro. Dat zijn relatief kleine bedragen voor meestal kleine projecten en ondernemingen. Zestig procent van de bedrijven waarin CultuurInvest tot nu toe heeft geïnvesteerd, zijn starters of jonger dan vijf jaar. Tachtig procent heeft een omzet die kleiner is dan twee miljoen euro. Vijfenzestig procent heeft een omzet die kleiner is dan 500.000 euro. Het is dus duidelijk dat CultuurInvest vooral investeert in kleine en middelgrote ondernemingen, en zelfs in micro-

ondernemingen. Op die manier realiseert CultuurInvest een grote veerkracht met beperkte middelen.

Mode, muziek en multimedia zijn de belangrijkste domeinen waarin CultuurInvest actief is. Andere sectoren zijn iets minder vertegenwoordigd. Het gaat dan om grafische vormgeving, gaming, design, het boekwezen, musicals, podiumkunsten en kunstgalerieën. CultuurInvest zoekt proactief naar dossiers uit een bepaalde sector wanneer het fonds merkt dat die proportioneel achterblijven in de dealflow. Dat gebeurt via de belangenbehartigers en de steunpunten uit die sectoren. De volledige portfolio van CultuurInvest is te vinden op de website www.cultuurinvest.be.

Na twee jaar missionariswerk in de culturele wereld slaat ook de boodschap aan dat CultuurInvest een investeringsfonds is en geen verstrekker van subsidies. Het fonds hanteert immers bedrijfseconomische criteria bij het toekennen van investeringsmiddelen. Het is namelijk de bedoeling om die gelden op termijn te recupereren met rendement en ze opnieuw te investeren in de markt. Op die manier ontstaat een rollend fonds. De eerste terugbetalingen zijn ondertussen al een feit.

Maar geld alleen maakt niet gelukkig. CultuurInvest merkt dat slimme investeringen niet alleen draaien rond financiële middelen. Een goede begeleiding van de ondernemers is al even belangrijk. Het gaat dan vooral om hulp bij het opmaken van een businessplan en om coaching tijdens en na de investering. Ook andere belangenbehartigers van de sector beklemtonen de nood aan begeleiding van hun achterban. CultuurInvest is dus meer dan een loutere financier.

Op 23 september 2008 organiseerde CultuurInvest, samen met de overheidsadministratie Kunsten en Erfgoed en het Kunstenloket, een studie- en informatiedag in de Gentse Vooruit over zakelijkheid binnen de culturele sector. Maar liefst vierhonderd vijftig creatievelingen tekenden present. Onder de titel *De zaak cultuur* toonde een keure aan sprekers en praktijkvoorbeelden hen dat kunst en kunde elkaar niet noodzakelijk uitsluiten. De culturele wereld kent trouwens een duidelijke trend naar meer professionalisme en verzakelijking. Dat maakt “cultural governance” of goed, verantwoord en transparant management en toezicht steeds belangrijker. *De zaak cultuur* toetste die nieuwe maatschappelijke trend aan de huidige situatie in Vlaanderen en dacht na over de toekomst en de leefbaarheid van zakelijkheid binnen de culturele sector. De resultaten van die studie zijn beschikbaar op de website van CultuurInvest. Onder dezelfde titel publiceerde PMV in 2008 ook een lijvige brochure die het reilen en zeilen bij CultuurInvest onder de aandacht brengt. De publicatie *De zaak cultuur* informeert creatieve ondernemers over wat ze kunnen verwachten van CultuurInvest. De praktijkvoorbeelden in het boek dienen vooral om hen te inspireren. Ook op de website van CultuurInvest bieden getuigenissen van ondernemers en videobeelden extra prikkels om zaak te maken van creatief ondernemerschap.

FONDS VLAANDEREN INTERNATIONAAL

Sinds 2006 helpt het Fonds Vlaanderen-Internationaal (FVI) Vlaamse ondernemingen om door te stoten over de grenzen. Eind 2008 bestond de portfolio van het FVI uit vijf investeringsprojecten, goed voor een totaal toegezegd investeringsbedrag van drie miljoen euro. Daarnaast waren nog drie dossiers goedgekeurd waarvan de investeringsdocumenten nog niet volledig klaar waren. Die projecten vertegenwoordigen samen nog eens een investeringsbedrag van 2.030.000 euro. Na afronding van die investeringen zal de portefeuille van het FVI bestaan uit projecten in China, India, Hongarije, Singapore, Thailand, Turkije, de Verenigde Staten en Vietnam.

Risicodragend deelnemen aan buitenlandse investeringsprojecten van Vlaamse ondernemingen draagt bij tot de groei van die ondernemingen. De traditionele export volstaat immers niet langer om het voortbestaan ervan te verzekeren. Export moet gepaard gaan met andere vormen van internationaal ondernemen, waaronder buitenlandse investeringen. Globalisering betekent immers dat bedrijven zich meer dan ooit elders moeten engageren om het hoofd te bieden aan de concurrentie. Buitenlandse investeringsprojecten kunnen de concurrentiepositie van Vlaamse ondernemingen versterken doordat ze nieuwe markten openen, hun klanten meer globaal bedienen of hun hun productie-eenheden optimaliseren en diversifiëren.

Studies tonen aan dat de private markt tekort schiet in het aanbieden van voldoende financiering aan kmo's die internationaal willen investeren. Het Fonds Vlaanderen-Internationaal reduceert de schadelijke economische gevolgen van dat marktfalen.

Een investering van het Fonds Vlaanderen-Internationaal gebeurt in principe op het niveau van de buitenlandse entiteit en kan bestaan uit een kapitaalparticipatie of een zogenaamde participatieve lening. Dat laatste is een lening waarvan de verschuldigde rente deels afhankelijk is van de resultaten van het project. Het FVI investeert altijd samen met de Vlaamse moederonderneming. Het fonds heeft ook een structureel samenwerkingsakkoord gesloten met de Belgische Maatschappij voor Internationale Investing (BMI). Tot nu toe deed de BMI mee in drie van de vijf projecten die werden goedgekeurd.

Het Fonds Vlaanderen-Internationaal heeft geen eigen rechtspersoonlijkheid maar wordt binnen PMV beheerd als een afzonderlijk investeringsfonds. De Vlaamse regering heeft vijftientwintig miljoen euro toegezegd voor het FVI. Via een kapitaalverhoging heeft zij daarvan al vijftien miljoen euro ingebracht in PMV.

WINWINLENING

Eind 2008 hadden al zevenhonderd drieënzestig ondernemingen in Vlaanderen een Winwinlening gesloten, voor een totaalbedrag van 19.998.327 euro.

Alle partijen winnen bij een Winwinlening. Wie als vriend, kennis of familielid een Winwinlening toekent aan een startend bedrijf, krijgt jaarlijks een belastingkorting van 2,5 % van het geleende bedrag. Op die manier is het voor jonge ondernemers gemakkelijker om startkapitaal te vinden in hun directe omgeving.

De Winwinlening is een achtergestelde lening van maximaal 50.000 euro. Zij moet acht jaar lopen en de som moet in één keer worden terugbetaald. Als het bedrijf de achtergestelde lening uiteindelijk niet kan terugbetalen, krijgt de investeerder 30 % van het niet terugbetaalde bedrag terug via een eenmalige belastingvermindering.

De procedure voor het sluiten van een Winwinlening is heel eenvoudig. De kredietgever en -nemer ondertekenen de overeenkomst die beschikbaar is op de website www.winwinlening.be. Zij bezorgen één ondertekend exemplaar van dat modelformulier aan PMV, die controleert of aan alle voorwaarden is voldaan. In dat geval registreert PMV de Winwinlening. Zij brengt de kredietgever daar schriftelijk van op de hoogte. Om de jaarlijkse belastingvermindering van 2,5 % te verkrijgen, moet de kredietgever die brief toevoegen aan zijn aangifte in de personenbelasting.

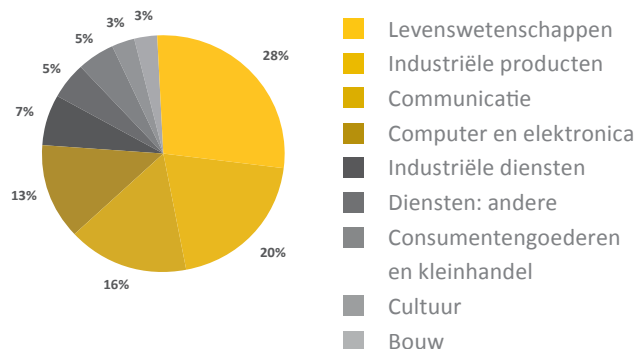
VINNOF

Het Vlaams Innovatiefonds (Vinnof) startte zijn investeringsactiviteiten in het voorjaar van 2006. Het fonds werd opgericht op 5 juli 2005 als een commanditaire vennootschap op aandelen (Comm. VA). ParticipatieMaatschappij Vlaanderen is, op één aandeel na, 100 % eigenaar van de vennootschap en is statutair zaakvoerder. Het maatschappelijk kapitaal van Vinnof

vervolg op pg 37 >

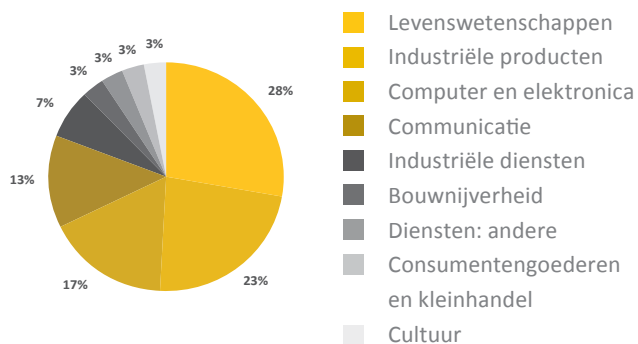
Vinnof: zaai kapitaal

Bedragen per sector

Vinnof: zaai kapitaal

Aantal per sector

IN DIA LOOG

HOOP VOOR GARNALEN

De Moanagroep legt zich toe op de genetische verbetering, productie en commercialisering van zaad van de zogenaamde zwarte tijgernaal. Aan de oorsprong van de activiteiten van Moana ligt Vlaamse technologie die is ontwikkeld in nauwe samenwerking met het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB). Naast het hoofdkantoor in Vlaanderen beschikt de groep over vestigingen in Hawaï, Hong Kong, India, Thailand en Vietnam. Mede dankzij het Fonds Vlaanderen-Internationaal.

Wat is er mis met onze garnalen? Is het echt nodig om tussen te komen in de garnalenkweek?

Consumenten vinden vis duidelijk lekker en gezond. De voorbije dertig jaar is de vraag wereldwijd meer dan verdubbeld. Uitgedrukt in internationale handelswaarde, staan visserijproducten - na de groep van groenten, fruit en noten - op de tweede plaats. Dat is goed voor maar liefst 14 % van alle verhandelde voedingswaren. En garnalen zijn - nog vóór tonijn - het meest populaire visserijproduct ter wereld. Hun populariteit neemt trouwens nog steeds toe. Terwijl drie decennia geleden alle garnalen nog in het wild werden gevangen, komt momenteel één derde van de wereldproductie tot stand via aquacultuur. Het belang van het gecontroleerd kweken van visserijproducten groeit. De bevoorrading via visvangst stagneert immers en de vraag naar visproducten, waaronder garnalen, stijgt nog steeds.

Bijna 30 % van de wereldwijde garnalenproductie bestaat uit de zogenaamde zwarte tijgernaal. De voorbije jaren is de productie daarvan gestagneerd. Om aan de stijgende vraag te kunnen voldoen, worden dan maar meer witte garnalen geproduceerd, ook al vinden de mensen die minder lekker. Het is vooral de beperkte en onbetrouwbare bevoorrading van hoog kwaliteitszaad dat de voornaamste belemmering vormt voor een stabiele en duurzame productie van zwarte tijgernaal. Tot voor kort was 100 % van alle zaad afkomstig van moederdieren

**BART
DE
SMET**
BUSINESS
UNIT
MANAGER
PMV-KMO

die in het wild werden gevangen. Maar het aantal beschikbare wilde moederdieren is sterk afgenomen en hun afstammelingen in aquacultuur worden bovendien geplaagd door tal van ziektes.

Welke oplossing biedt Moana voor dat probleem?

Flor Indigne, de stichter van de Moanagroep, zorgde voor de ontwikkeling van een stabiele en betrouwbare productie en bevoorrading van zwarte tijgernaalzaad van hoge kwaliteit. Hij is er als eerste in geslaagd om grote hoeveelheden van de zwarte tijgernaal te kweken in een niet-natuurlijke omgeving. Dat is het resultaat van zeven jaar onderzoek. Door zwarte tijgernaalen van verschillende oorsprong selectief te kruisen, heeft hij een garnalenras gekweekt dat volledig vrij is van ziekte. Bovendien is die soort veel productiever dan diertjes die voortkomen van in het wild gevangen moederdieren.

Hoe doet Moana dat?

Moana verbetert de moederstam van de zwarte tijgernaal in het kweekcentrum van de groep in Hawaï. Daaruit produceert zij zaad dat dan wordt verzonden naar de zogenaamde "multiplication centers" van de groep. Die bevinden zich in tropische regio's zoals India, Thailand en Vietnam. De centra reproduceren de moederstam en maken op die manier zaad om te verkopen aan lokale boeren. Via opleidingen en ondersteuning door Moana kunnen die garnaalkwekers de producten van het bedrijf optimaal aanwenden. Veel lokale boeren krijgen zo opnieuw hoop op een leefbaar productiemodel.

Het unieke verkoopsargument van Moana bestaat erin dat consumenten zwarte tijgernaalen smaakvoller vinden dan witte garnalen. Daarom verwacht men dat de vraag naar zwarte tijgernaalen snel zal aanwakken zodra opnieuw een kwaliteitsvolle productie kan worden gegarandeerd. Moanagarnalen komen ook tegemoet aan de vraag van consumenten naar producten met een consistente kwaliteit en uitzicht, en een hoge beschikbaarheid. Bovendien biedt Moana een milieuvriendelijk en duurzaam alternatief op het gebied van aquacultuur.

Ten slotte zijn zwarte tijgergarnalen van hoge kwaliteit een beter alternatief voor boeren dan witte garnalen. Ze groeien immers sneller en ze leveren een hogere prijs per eenheid gewicht. Zo kunnen de boeren tot 35 % meer winst maken dan op witte garnalen.

En hoe lopen de zaken?

Sinds begin 2008 zijn de multiplication centers operationeel in India, Thailand en Vietnam. In de nabije toekomst zullen ook in Bangladesh, China en Indonesië gelijkaardige centra worden uitgebouwd. Samen zijn die zes landen goed voor meer dan 70 % van de wereldwijde productie van zwarte tijgergarnaal. In het najaar van 2008 is in de eerste drie landen de verkoop van Moanazaad aan boeren daadwerkelijk opgestart. De eerste oogsten van Moanagarnalen zijn ondertussen achter de rug en de boeren zijn bijzonder enthousiast over de bereikte resultaten. De klanten van het eerste uur worden nu als referentie gebruikt, met de bedoeling om ook andere garnalenkwekers te overtuigen.

Wat was de rol van het Fonds Vlaanderen-Internationaal in dit succesverhaal?

Het Fonds Vlaanderen-Internationaal heeft een miljoen euro ter beschikking gesteld aan Moana. Dat gebeurde met een achtergestelde lening die is gekoppeld aan warranten. Dat geld moet dienen om bijkomende onderzoeksprogramma's mogelijk te maken en ook om in een versneld tempo marktaandeel op te bouwen in die landen waar de groep nu al actief is. Bovendien wenst Moana bijkomende multiplication centers op te zetten in Bangladesh, China en Indonesië. Het FVI is daarvoor een ideale partner.

bedraagt momenteel twintig miljoen euro en zal volgens het ritme van de investeringen worden opgetrokken tot 50 miljoen euro.

Vinnof wil innovatieve ondernemingen in Vlaanderen meer kansen bieden door de noodzakelijke financiering aan te reiken in hun prille levensfase.

Vinnof maakte tot nog toe gebruik van drie financieringsproducten:

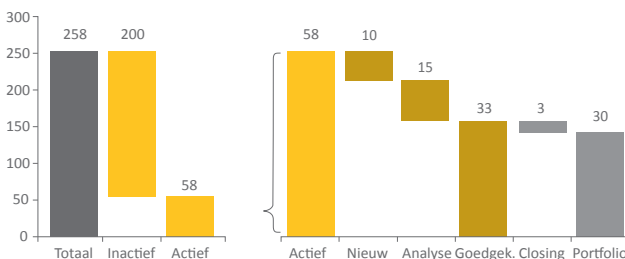
- Met zaaikapitaal investeerde Vinnof risicodragend in de start en in de initiële groei van innovatieve ondernemingen in Vlaanderen.
- Incubatiefinanciering bood (pre-)starters de mogelijkheid om na te gaan of en hoe ze een innovatief idee konden realiseren en omzetten in een economische activiteit. Dat gebeurde met behulp van een achtergestelde lening. Die kon worden toegekend aan ondernemers die een subsidie kregen voor een kmo-innovatiestudie van het IWT (Instituut voor de Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen).
- Projectfinanciering bood steun aan innovatieprojecten van Vlaamse kmo's. Dat gebeurde eveneens met behulp van een achtergestelde lening. Deze kon worden toegekend aan ondernemers die een subsidie kregen voor een kmo-innovatieproject of een O&O-bedrijfsproject van het IWT.

Als financieringsproduct van PMV maakte Vinnof op zijn beurt dus nog eens gebruik van drie verschillende financieringsproducten. Voor elk van die producten waren verschillende criteria, financieringsvormen en maximum investeringsgrenzen van toepassing. Dat leidde meer dan eens tot verwarring bij ondernemers. Daarnaast bleek herhaaldelijk dat het maximuminvesteringsbedrag van 500.000 euro voor zaaikapitaal een handicap betekent, zowel voor de betrokken ondernemingen als voor Vinnof zelf. Daarom besliste men in 2008 om Vinnof te hervormen:

- Vinnof wordt voortaan enkel gebruikt als merknaam voor zaaikapitaalinvesteringen.

Vinnof: dealflow zaaikapitaal per 31.12.2008

Bedragen per sector

- Op basis van een inmiddels goedgekeurde aanmelding bij de Europese Commissie onder de kaderregeling inzake staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie kan Vinnof voortaan zaai kapitaal verstrekken tot maximum 1,5 miljoen euro. Bovendien wordt de doelgroep van innovatieve starters uitgebreid van ondernemingen jonger dan drie jaar tot ondernemingen jonger dan zes jaar.
- Rekening houdend met de beperkte financieringsbedragen en de afwezigheid van een uitgewerkt businessplan bij (pre-)starters, laten wij het verstrekken van incubatiefinanciering voortaan over aan het IWT.
- Projectfinanciering verdwijnt bij Vinnof en wordt ondergebracht bij PMV-mezzanine.

Sinds het begin heeft Vinnof al tweehonderd achtenvijftig zaai kapitaaldossiers behandeld. Daarvan werden zevenendertig investeringen formeel goedgekeurd per 31 december 2008. Van die dossiers waren er drieëndertig nog actief. Drie dossiers zitten in de finale contractfase en dertig in portefeuille. Dat is een stijging met twaalf participaties ten opzichte van eind 2007. Vier andere goedgekeurde investeringsopportuniteiten zijn afgesprongen na goedkeuring en zijn opgenomen bij de niet-actieve dossiers. Eind 2008 werden vijfentwintig dossiers verder bekeken, waarvan er vijftien zich in een ver gevorderd stadium van analyse bevonden.

PRODUCT	TOEGEZEGD*	AANTAL
Zaai kapitaal	10.891	30
Incubatiefinanciering	2.086	38
Projectfinanciering	5.729	37
TOTAAL	18.706	105

* Toegezegd investeringsbedrag per 31.12.2008 (in '000 €)

De portefeuille van dertig ondernemingen vertegenwoordigt een totaal toegezegd investeringsbedrag van 10.891.100 euro. Daarvan werd al 8.967.254 euro daadwerkelijk geïnvesteerd. De belangrijkste sectoren waarin Vinnof investeerde met

zaai kapitaal zijn life sciences, business- en industriële goederen, computer en consumentenelektronica en communicatie.

Verder sloot Vinnof per 31 december 2008 een contract af met achtendertig ondernemingen voor incubatiefinanciering, goed voor een totaalbedrag van 2.085.713 euro. Daarvan werden door zevenentwintig ondernemingen al voor 1.209.984 euro aan middelen opgenomen.

Ten slotte werden per 31 december 2008 ook zevenendertig contracten voor projectfinanciering gesloten. Die vertegenwoordigen samen een toegezegd bedrag aan achtergestelde leningen van 5.729.122 euro. Daarvan werd al 3.037.362 euro daadwerkelijk uitbetaald.

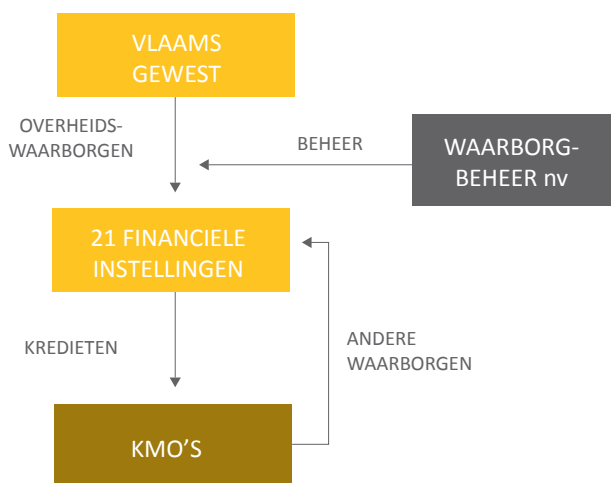
WAARBORGREGELING

De Waarborgregeling biedt de bank of kredietverschaffer meer zekerheid wanneer een ondernemer een krediet wil om te investeren maar onvoldoende garanties kan voorleggen.

Eind 2008 genoten al 2.398 ondernemers van de Waarborgregeling, voor een totaalbedrag van 248.531.068 euro. Dankzij deze waarborg konden zij bankkredieten krijgen voor in totaal 429.207.021 euro. Zonder die garantie hadden zij die kredieten ongetwijfeld nooit gekregen. Voor veel van deze bedrijfsleiders was het anders wellicht onmogelijk om hun zaak op te starten of verder te doen groeien.

De kredieten die dankzij de Waarborgregeling werden verstrekt, hebben op hun beurt voor nagenoeg 551 miljoen euro investeringen mogelijk gemaakt. Dat betekent dat voor elke euro waarborg meer dan 2,22 euro investeringen worden gerealiseerd. Dat wijst op de aanzienlijke hefboomwerking van de Waarborgregeling.

Systeem van de Waarborgregeling

In 2008 werd voor het eerst de kaap van honderd miljoen euro verbruikte waarborgen overschreden. Dat betekent dat het gebruik van de Waarborgregeling voor het tweede jaar op rij met bijna een derde is toegenomen. Waarborgbeheer nv, een 100 % dochtervennootschap van PMV, staat in voor het beheer van de Waarborgregeling. In 2008 ontving de vennootschap zevenhonderd en acht kmo-dossiers. Kleinhandelaars en horecaondernemers waren elk goed voor ongeveer een vijfde van de aanmeldingen. De vervoersector en de industrie vertegenwoordigen elk 10 %. De vrije beroepen, de groothandel en de bouwnijverheid namen elk ongeveer 6 % voor hun rekening.

	2006	2007	2008
Totale productie	59 mln.	78 mln.	101 mln.
Productie starters	22,4 mln.	31,2 mln.	32 mln.

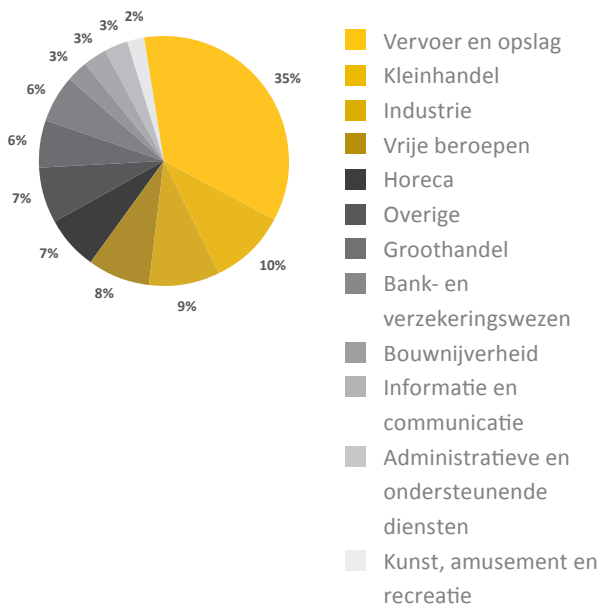
Maar liefst de helft van de aangemelde dossiers kwam van starters, goed voor een derde van het totaal verbruikte waarborgbedrag. Dat wijst erop dat starters vlot hun weg vinden naar de Waarborgregeling als een hulpmiddel bij het verkrijgen van een startlening, zelfs voor beperkte bedragen. Met eenentwintig deelnemende financiële instellingen kunnen nagenoeg alle kmo's in Vlaanderen terecht bij hun huisbankier als zij een beroep willen doen op de Waarborgregeling. De banken kunnen zelf uitmaken of een krediet in aanmerking komt voor een waarborg via PMV. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, liggen vast in een raamovereenkomst tussen Waarborgbeheer nv en elk van de deelnemende banken. Als een kredietaanvraag voldoet aan de voorwaarden moet de bank het dossier alleen maar aanmelden. Het is dus niet meer nodig om te wachten op de goedkeuring van het dossier door Waarborgbeheer nv.

In 2008 ontving Waarborgbeheer nv voor 3.049.770 euro aan premies. In drieënnegentig dossiers werd de waarborg afgeroepen. Naar aanleiding daarvan werd voor 4.155.842 euro aan provisies uitbetaald. Tegelijkertijd recupereerde Waarborgbeheer nv 1.138.423 euro uit dossiers waarvoor voorheen een provisie was uitbetaald.

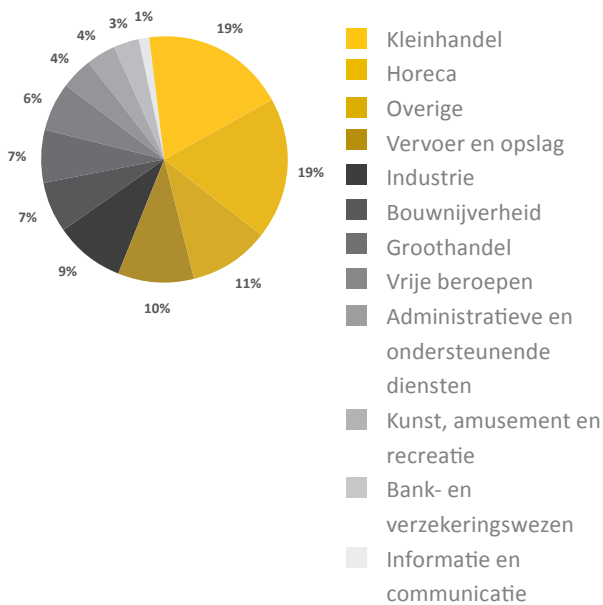

Waarborgregeling: sectoriële spreiding

Sectoriële spreiding qua waarborgbedrag

Sectoriële spreiding qua aantal verbintenissen

Het was in 2008 niet meer mogelijk om nog nieuwe waarborgen aan te vragen in het kader van de vroegere Waarborgregeling. Wel werd er nog 2.877.797 euro uitbetaald aan provisies in 207 dossiers die eerder waren gewaarborgd. Voorts recupereerde Waarborgbeheer nv 3.010.890 euro uit 2.287 dossiers waarvoor voorheen een provisie was uitbetaald.

Sinds de komst van ARKimedees zijn ook geen nieuwe waarborgen meer mogelijk in het kader van de Garantieregeling Risicokapitaal. In 2008 werd wel 495.786 euro aan provisies uitbetaald in twee dossiers. Er waren geen recuperaties in dossiers waarvoor vroeger al een uitbetaling was gebeurd. De reële verbintenissen in het kader van de Garantieregeling Risicokapitaal bedroegen eind 2008 nog 1.731.744 euro.

AANPASSING VAN DE WAARBORGREGELING NAAR AANLEIDING VAN DE FINANCIËLE CRISIS

Zowat alle ondernemingen in Vlaanderen met een goed businessplan, maar die door de crisis moeite hebben om een bankkrediet te krijgen, komen voortaan in aanmerking voor een overheidswaarborg. De nieuwe maatregelen om de financiële crisis te bestrijden, zijn:

- Het verhogen van het budget aan waarborgen die in 2009 kunnen worden toegekend in het kader van de Waarborgregeling van 180 miljoen euro tot 300 miljoen euro.
- Het versoepelen van de Waarborgregeling door:
 - het waarborgbedrag te verhogen waarvoor een eenvoudige aanmeldingsprocedure volstaat, van 500.000 euro per dossier tot 750.000 euro per dossier;
 - voortaan geen extra zekerheden te vragen aan de ondernemer bovenop de door de bank gevraagde zekerheden; en
 - de Waarborgregeling ook toepasselijk te maken voor kortetermijnkredieten.

- Het openstellen van de Waarborgregeling voor grote ondernemingen, naast kmo's.
- Het creëren van een tijdelijk kader voor het toekennen van ad hoc waarborgen in dossiers die niet in aanmerking komen voor de bestaande Waarborgregeling. Dat kader laat toe om tot 31 december 2010 waarborgen toe te kennen ten gunste van zowel kmo's als van grote ondernemingen die behoefte hebben aan waarborgen hoger dan 1,5 miljoen euro, het maximumbedrag van de Waarborgregeling. Voor deze ad hoc crisiswaarborgen heeft het Vlaamse Parlement op 11 februari 2009 ingestemd met een totaal waarborgbudget van 1,5 miljard euro.

WAARBORGREGELING - DEELNEMENDE FINANCIËLE INSTELLINGEN

Antwerps Beroepskrediet

Bank J. Van Breda & Co

BKCP-Noord

Brabants Beroepskrediet

Delta Lloyd

Dexia Bank

Ethias Bank

Federale Kas voor het Beroepskrediet

Fortis Bank

Hefboom

ING Belgium

KBC Bank

Lanbokas

Maatschappij voor Onderlinge Borgstelling voor Kredieten aan de Middenstand te Zele

Netwerk Rentevrij

Onderling Beroepskrediet

Onderlinge Borgstelling voor Zelfstandigen

Rabobank Terneuzen - Sas Van Gent

Société de Caution Mutuelle des Entreprises

Triodos Bank

West-Vlaamse Bank

VOOR 2009 KONDIGT PMV DE VOLGENDE NIEUWE INITIATIEVEN AAN: INVITA, KIDSINVEST, PMV-MEZZANINE EN HET SOCIAAL INVESTERINGSFONDS.

INVITA

Levenswetenschappen - ook in het Nederlandse taalgebruik steeds vaker aangeduid als "life sciences" - vormen een breed domein dat zich uitstrekt over meerdere (zoniet alle) traditionele sectoren. Met de life science-industrie bedoelt men:

- de biotechbedrijven die zijn gespecialiseerd in gezondheidszorg, voeding en industriële toepassingen;
- onderzoek en ontwikkeling, en productiegebaseerde farmabedrijven;
- (medische) technologieleveranciers;
- life science-dienstenverleners;
- chemie- en voedingsbedrijven die actief zijn op het vlak van industriële toepassingen van biotechnologie.

Life sciences ontwikkelen zich aan een adembenemende snelheid. De sector van de levenswetenschappen is één van de troefkaarten van de Vlaamse economie. Daarom investeerde PMV in 2007 tien miljoen euro in Vesalius Biocapital. Dat is een risicokapitaalfonds voor investeringen in de levenswetenschappen. Via Vesalius Biocapital ARKIV kwam daar nog eens vijf miljoen euro bij. PMV investeerde ook vijf miljoen euro in Aescap Venture, een risicokapitaalverschaffer die participeert in Europese bedrijven die werken aan de diagnose of de bestrijding van ziekten bij de mens.

In januari 2009 besliste de Vlaamse regering om een bijkomend bedrag van 16 miljoen euro in te brengen in PMV voor co-investeringen met bestaande life science-fondsen in

Vlaamse ondernemingen. PMV zal die middelen, samen met haar participaties in Vesalius Biocapital en Aescap Venture, inbrengen in een nieuwe vennootschap die de naam inVita draagt. Het is de bedoeling van inVita om op termijn een nieuwe dynamiek teweeg te brengen in de sector van de levenswetenschappen in Vlaanderen.

KIDSINVEST

In juni 2009 houdt ParticipatieMaatschappij Vlaanderen het nieuwe investeringsfonds KidsInvest boven de doopvont. KidsInvest is een fonds voor de financiering van zelfstandige kinderopvang.

Vlaanderen kent immers een minibabyboom en de vraag naar bijkomende kinderopvangplaatsen stijgt. Zelfstandige onthaalouders kunnen die vraag snel en efficiënt beantwoorden. KidsInvest biedt hen daarvoor de nodige financiële en bedrijfseconomische ondersteuning. De oprichting van KidsInvest is een schoolvoorbeeld van een win-winsituatie. Het aanbod aan opvangplaatsen zal immers stijgen én er wordt geld geïnvesteerd in een sector met toekomst.

Wie aan de slag wil als zelfstandige onthaalouder en kapitaal nodig heeft, kan dus terecht bij KidsInvest. Ook renovaties, opknopbeurten, doorgroeimogelijkheden en andere investeringen in de kinderopvang komen in aanmerking. Neem gerust een kijkje op www.kidsinvest.be.

KidsInvest verschaft achtergestelde leningen tot maximaal 250.000 euro per initiatief. De looptijd ervan bedraagt vijf, zeven of tien jaar. De terugbetaling gebeurt op basis van driemaandelijke aflossingen met uitstel van één jaar. KidsInvest kan tot 90 % van het benodigde investeringsbedrag financieren. De overige 10 % wordt betaald met eigen middelen of via een bankfinanciering. Het fonds beschikt over tien miljoen euro.

PMV-MEZZANINE

In de lente van 2009 gaat ParticipatieMaatschappij Vlaanderen van start met het verstrekken van mezzaninefinanciering aan ondernemingen. De Italiaanse term “mezzanino” komt oorspronkelijk uit de bouwsector en valt nog best te vertalen als “tussenverdieping”.

Als we de financiering van een bedrijf onderverdelen in lagen, dan is mezzaninefinanciering ook een soort tussenverdieping. Het is de laag kapitaal die de ruimte opvult tussen bankkrediet en het aandelenkapitaal. PMV verstrekt twee soorten mezzaninefinanciering:

INNOVATIEMEZZANINE

Innovatiemezzanine is bedoeld om innovatieprojecten te financieren van starters die een subsidie hebben gekregen van het Instituut voor de Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen (IWT). Het gaat dan om een kmo-innovatieproject of een O&O-bedrijfsproject.

Innovatiemezzanine bestaat uit een achtergestelde lening van maximaal 500.000 euro. De voorwaarden zijn aantrekkelijk. Zo past PMV een verlaagde interestvoet toe en moeten er geen interesten worden betaald tijdens de eerste twee jaar van de looptijd van de lening, die is vastgelegd op zes jaar. De kapitaalaflossingen gebeuren pas vanaf het vijfde jaar en de lening is converteerbaar in kapitaal als de onderneming tijdens de looptijd van de lening een kapitaalverhoging doorvoert.

GROEIMEZZANINE

Groeimezzanine draagt bij tot de groei van ondernemingen door het versterken van hun financiële structuur. Het creëert een hefboom voor zowel het aantrekken of in stand houden van schuldfinanciering als voor het verwerven van bijkomend aandelenkapitaal.

PMV werkt de financieringsvoorwaarden voor groeimezzanine uit op maat van de onderneming. Er geldt wel een maximumbedrag van vijf miljoen euro en een maximale looptijd van tien jaar. De interestvoet is marktconform en een uitstel van aflossing van het kapitaal is mogelijk. Groeimezzanine bevat ook een aandelencomponent die de vorm kan aannemen van een conversierecht of warranten.

SOCIAAL INVESTERINGSFONDS

Op verzoek van de Vlaamse regering heeft ParticipatieMaatschappij Vlaanderen een sociaal investeringsfonds opgericht. Dat fonds komt tegemoet aan de vraag van de sector van de sociale economie naar financiële middelen aan voordelige tarieven.

Het fonds verstrekt co-financiering aan private partners die leningen verstrekken aan organisaties uit de sociale economie. Het gaat telkens om maximum 100.000 euro per dossier. De financieringsvoorwaarden zijn dezelfde als degene die de private financier verleent aan zijn of haar klant. Alleen de vergoeding verschilt. Die bedraagt bij het sociaal investeringsfonds van PMV slechts 2 % op jaarbasis. De aanvankelijke kapitaalbasis van het fonds bedraagt 7 miljoen euro.

PMV PPS

De bouwwaarde van de **publiek private samenwerkingsprojecten** van PMV bedraagt zo'n drie miljard euro. De financiële crisis - die in 2008 onwaarschijnlijk snel en genadeloos toesloeg op het ogenblik dat een aantal projecten in de laatste onderhandelingsfase kwam, zorgde voor vertraging. Het is nu van kapitaal belang om deze grote investeringen zo snel mogelijk uit te voeren. Dat is goed om de recessie te bestrijden. Bovendien geven deze projecten aan lokale ondernemingen de kans om mee te dingen naar ambitieuze investeringsprogramma's. Het team van de business unit werd in 2008 dan ook uitgebreid van zeven naar negen specialisten in publiek private samenwerking en projectfinanciering.

BELANGRIJKSTE MIJLPALLEN

25 januari 2008

Nautinvest stuurt het bestek uit om bareboatcontracten af te sluiten voor een nieuwe Vlaamse beloodsingsvloot.

1 februari 2008

De Vlaamse regering keurt het voorontwerp van decreet goed om een inhaalbeweging te organiseren op het vlak van sportinfrastructuur.

11 maart 2008

Om de noord-zuidverbinding in de Kempen te realiseren, kondigt PMV een DBM-formule aan (Design, Build, Maintain).

7 mei 2008

PMV start onderhandelingen op met de voorkeursbieder voor de bareboatcontracten die moeten leiden tot een nieuwe Vlaamse beloodsingsvloot.

14 mei 2008

Het Vlaams Parlement keurt het ontwerp van decreet goed om een inhaalbeweging te organiseren op het vlak van sportinfrastructuur.

21 mei 2008

De Vlaamse regering stelt voorlopig het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (GRUP) vast voor de omleiding van de R11 aan de luchthaven van Antwerpen. Zij beslist over de aanpak van de mobiliteitsproblematiek. PMV hervat de onderhandelingen met de voorkeursbieder.

18 juli 2008

De Vlaamse regering keurt het besluit goed om een inhaalbeweging te organiseren op het vlak van sportinfrastructuur.

18 juli 2008

PMV deelt het businessplan voor de financiering van voetbalstadions mee aan de Vlaamse regering.

1 augustus 2008

PMV ontvangt het "best and final offer" (BAFO) voor de financiering van de inhaalbeweging in scholenbouw.

5 augustus 2008

PMV stuurt het bestek uit voor het realiseren van de noord-zuidverbinding in de Kempen.

6 augustus 2008

PMV doet een oproep om aanvragen in te dienen voor het realiseren van sportinfrastructuurprojecten.

5 september 2008

De Vlaamse regering stelt de bestemming vast van de bedrijventerreinen van de luchthaven van Antwerpen en bakent ze af.

28 november 2008

De Vlaamse regering keurt een selectie goed van honderd dertig sportinfrastructuurprojecten.

4 december 2008

PMV organiseert een informatievergadering voor de geselecteerde gemeenten die kunstgrasvelden willen aanleggen.

12 december 2008

De Vlaamse regering duidt de voorkeursbieder aan om de inhaalbeweging in scholenbouw te financieren.

12 december 2008

Via-Invest beoordeelt de ingediende offertes voor de realisatie van de noord-zuidverbinding in de Kempen. De vennootschap duidt drie inschrijvers aan voor de volgende ronde van de DBM-procedure.

24 december 2008

Via-Invest lanceert een aankondiging voor het vervolledigen van de zuidelijke tak van de R4 in Merelbeke.

NAUTINVEST

Op 3 mei 2005 werd Nautinvest Vlaanderen nv boven de doopvont gehouden. Zij doet scheepvaartgebonden investeringen om de concurrentiepositie van onze havens en van de Vlaamse maritieme sector te vrijwaren. Dat gebeurt onder meer via publiek private samenwerking. In 2007 spitste Nautinvest zich toe op het vernieuwen van de Vlaamse beloodsingsvloot. Die zou bestaan uit drie snelle schepen en een moederschip van het SWATH-type. Dat project kadert in een samenwerkingsakkoord met de Nederlandse Scheldeloodsdiensten om een gezamenlijke vloot uit te bouwen en op die manier de Scheldemonding en de Vlaamse kust op een meer efficiënte manier te bedienen. De voorkeur gaat uit naar een financieringsformule die de investering buiten de overheidsbalans houdt.

Dat gebeurt door middel van het in de maritieme sector gekende concept van het "bareboat charter," een soort huurcontract. Het agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK) zal tijdens de huurperiode verantwoordelijk zijn

voor de schepen en ze bemannen. Bij oplevering levert de eigenaar het schip aan de huurder die het na afloop van het “bareboat charter” weer inlevert.

De aankondiging van de onderhandelingsprocedure in 2007 leidde tot twee kandidaten. In mei 2008 koos PMV Dexia Lease Services, met als onderaannemer de scheepsbouwer Abeking & Rasmussen, als voorkeursbieder. Sindsdien lopen de onderhandelingen die wellicht in het voorjaar van 2009 zullen worden gegund. Het eerste beloodsingsschip zou dan in de vaart worden genomen in het voorjaar van 2011. Een jaar later is de hele vloot operationeel.

SCHOLENBOUW

Vlaanderen heeft een tekort aan moderne en milieuefficiënte schoolinfrastructuur. Het klassieke investeringsbudget voor schoolgebouwen bedraagt honderd vijftig miljoen euro per jaar maar dat volstaat niet om de huidige achterstand weg te werken. Daarom besliste de Vlaamse regering in 2005 om een grondige inhaalbeweging te organiseren via alternatieve financiering. Het investeringsvolume bedraagt ruim één miljard euro.

De nieuwe scholen worden ontworpen, gerealiseerd, gefinancierd en onderhouden door een private partij (een zogenaamde DBFM-vennootschap). Zij zal de gebouwen voor lange tijd ter beschikking stellen van de inrichtende machten die hiervoor gedurende de looptijd van de contracten een prestatiegebonden beschikbaarheidsvergoeding betalen. In ruil ontvangen zij daarvoor een overheidstussenkomst van het Vlaams agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGIO).

Eind 2008 werd het consortium Fortis Bank - Fortis Real Estate aangeduid als voorkeursbieder en werden de finale onderhandelingen opgestart. Als die verlopen volgens plan zal de opdracht worden gegund in het voorjaar van 2009. Het investeringsprogramma voor scholenbouw is een belangrijke stimulans voor onze economie. Tijdens de bouwfase levert het maar liefst vijfduizend extra

arbeidsplaatsen op. Om daar zo snel mogelijk mee te beginnen, bespoedigde PMV en AGIO de oprichting van de dochtervennootschap nv School Invest. Sinds februari 2009 is zij belast met de voorbereiding van een aantal bouwdoSSIERS. In een latere fase zal School Invest voor 25 % participeren in het kapitaal van de DBFM-vennootschap.

SPORTINFRASTRUCTUUR

De beschikbaarheid van voldoende en degelijke sportinfrastructuur is een knelpunt in Vlaanderen. Daarom keurde de Vlaamse regering op 30 juni 2006 een sportinfrastructuurplan goed dat de bestaande achterstand met 35 % moet terugdringen via publiek private samenwerking. Op 23 mei 2008 zag het decreet betreffende een inhaalbeweging in sportinfrastructuur via alternatieve financiering het licht. De adviescommissie die verantwoordelijk is voor het selecteren van de projecten ging meteen van start. Lokale overheden kregen de mogelijkheid om aanvragen in te dienen voor kunstgrasvelden, eenvoudige sporthallen, zwembaden en multifunctionele sportcentra. Op 28 november 2008 selecteerde de Vlaamse regering maar liefst honderd dertig projecten uit de honderd drieënvijftig ingediende dossiers.

Om die projecten voor te bereiden, te beheren en op te volgen, richtte PMV, samen met het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM) en het Kenniscentrum PPS, een zogenaamde “Sportfacilitator” op. Ook het agentschap voor de Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openluchtrecreatie (Blos) werkt nauw samen met Sportfacilitator.

De totale investering in nieuwe sportinfrastructuur bedraagt maar liefst 225 miljoen euro. Vlaanderen zal jaarlijks 8,5 miljoen euro uitkeren aan de lokale overheden als subsidie voor de nog te bepalen beschikbaarheidsvergoedingen. Via een nog op te richten vennootschap, de nv Invespo, zal PMV ook zelf voor 10 miljoen euro participeren in de speciale projectvennootschappen met private partners.

In februari 2009 startte de gunningsprocedure voor de aanleg van een eerste cluster van eenendertig kunstgrasvelden. Zij zouden in 2010 klaar zijn.

VIA-INVEST

Via-Invest nv werd opgericht op 12 oktober 2006. De vennootschap is een joint venture tussen PMV (51 %) en het Vlaamse Gewest (49 %). Zij heeft als doel om met behulp van publiek private samenwerking een inhaalbeweging te realiseren in het domein van openbare werken via de versnelde realisatie van een aantal ontbrekende schakels in het Vlaamse wegennet.

De volgende projecten staan bovenaan op de agenda van Via-Invest:

- de noordelijke wegontsluiting van de luchthaven van Zaventem;
- de noord-zuidverbinding Kempen;
- het omvormen van de A11 havenrandweg Zuid naar Zeebrugge (Westkapelle - aansluiting N49, Blauwe Toren);
- het vervolledigen van de zuidelijke tak van de R4 in Merelbeke;
- de noord-zuidverbinding in Helchteren/Houthalen;
- de rondweg N60 in Ronse.

Via-Invest brengt deze projecten volgens een vast stramien naar de markt en streeft naar een optimale waarde-kostprijsverhouding voor elk van deze initiatieven. De vennootschap garandeert ook een maximale mededinging van de Vlaamse bouwsector en stimuleert competitie en innovatie.

Via-Invest gaf het startschot met de noordelijke wegontsluiting van Zaventem. Dat gebeurt via de projectvennootschap Via-Zaventem die werd opgericht op 11 oktober 2007. De werken zijn volop bezig en de infrastructuur zal begin 2012 volledig beschikbaar zijn.

Op 11 maart 2008 startte Via-Invest met een onderhandelingsprocedure voor het ontwerp, de bouw en het onderhoud van de Kempense noord-zuidverbinding. Op 31 oktober 2008 dienden zes geselecteerde kandidaten hun eerste offerte in. Ondertussen onderhandelt Via-Invest verder met drie inschrijvers. Daarnaast wordt ook de nodige private financiering aangetrokken. Tegen juni 2010 zouden de werken van start kunnen gaan.

Op 24 december 2008 publiceerde Via-Invest de vooraankondiging voor het ontwerp, de bouw en het onderhoud van de vervolledigde zuidelijke tak van de R4 in Merelbeke. De procedure is ondertussen gestart en de werken zouden kunnen beginnen tegen het tweede kwartaal van 2011.

Ook de noord-zuidverbinding in Limburg en de A11 havenrandweg Zuid naar Zeebrugge worden gestaag voorbereid. De plan-MERs voor beide projecten zijn inmiddels afgerond. De procedures voor het opmaken van een Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan en de project-MER lopen nog. Via-Invest verwacht dat beide projecten in de tweede helft van 2009 op een geïntegreerde manier naar de markt zullen worden gebracht als DBFM. Voor de rondweg N60 in Ronse wordt ondertussen gewerkt aan een plan-MER.

Via-Invest verwacht dat alle werken zullen zijn afgerond in 2016. De zes projecten samen zijn goed voor een miljard euro aan investeringen.

VOETBALSTADIONS

In december 2007 keurde de Vlaamse regering een beleidsvisie goed op de inplanting en de uitbouw van voetbalstadions. De bouw of vernieuwing van stadia kan immers sterke impulsen geven aan het Belgische voetbal. Volgens de regering zouden: "de afstemming op internationale normen en aanpassing aan internationale trends bijdragen tot de professionalisering van de clubs, tot het verhogen van de aantrekkelijkheid van de stadionomgeving, tot een betere veiligheid in en rond

de stadions, tot een efficiënter stadiongebruik en tot de verbetering van het ruimtelijke kader, de esthetiek en de mobiliteit.”

Om die ambitieuze doelstelling te realiseren, werkte PMV in 2008 een businessmodel uit voor de inbreng van hefboomfinanciering in voetbalstadionprojecten. Dat kan gebeuren in de vorm van kapitaalparticipaties, achtergestelde leningen of een combinatie van beide. Het gaat in elk geval niet om een subsidieregeling maar wel om technieken die stadionprojecten beter financierbaar maken. Bovendien zullen projecten moeten voldoen aan een aantal minimale criteria op het vlak van economische schaal, financiële onderbouwing en ruimtelijke impact.

Tevens werd een overlegcommissie Voetbalinfrastructuur Vlaanderen in het leven geroepen. Zij vertegenwoordigt onder meer een aantal clubs uit de profliga en ondersteunt de Vlaamse regering bij het voorbereiden van een oproep aan de voetbalclubs. Die oproep voor het aanvragen van hefboomfinanciering voor voetbalstadia gaat naar alle clubs uit eerste en tweede klasse.

PMV zal in 2009 de businessplannen voor Vlaanderen en Brussel screenen. De totale investeringsmiddelen voor voetbalstadions bedragen vijftig miljoen euro maar per project zal nooit meer dan tien miljoen euro geïnvesteerd worden.

VRT-ZENDERPARK

Sinds november 2008 behoort analoge televisie via de ether in Vlaanderen definitief tot het verleden. Het alternatief is digitale ethertelevisie en die is ondertussen overal beschikbaar. De voordelen ervan zijn legio. Zo laat zij een betere klank- en beeldkwaliteit toe en kan het schaarse frequentiespectrum efficiënter worden beheerd. Zij maakt ook een groter aanbod mogelijk aan televisiekanalen en -zenders.

Op 27 oktober 2006 besliste de Vlaamse regering om het zenderpark van de Vlaamse Radio- en Televisieomroep (VRT) daarvoor te verzelfstandigen. PMV onderzocht de haalbaarheid en werkte een businessplan uit. In de loop van 2007 en 2008 bereidde de VRT de verzelfstandiging van het zenderpark voor. Zij voerde een procedure voor de selectie van een private partner. De keuze viel op Norkring SA, een volledige dochtervennootschap van het Noorse Telenor.

In de loop van 2009 zal de verzelfstandiging plaatsvinden in verschillende fasen. De VRT zal eerst een dochtervennootschap oprichten die het zenderpark beheert. De openbare omroep zal dan zijn aandeel in deze nieuwe netwerkoperator volledig afbouwen. Uiteindelijk zal Norkring 75 % van de aandelen aanhouden en PMV een strategisch minderheidsbelang van 25 %.

LUCHTHAVEN ANTWERPEN

Omwille van een nieuwe internationale reglementering moet de luchthaven van Antwerpen veiligheidszones aanleggen in het verlengde van de start- en landingsbaan. Omdat de Krijgsbaan daarbij een obstakel vormt, moet zij worden ingetunneld. Om dat mogelijk te maken, ontwikkelde PMV, samen met publieke en private actoren in de regio, een PPS-concept waarin de noodzakelijke infrastructuurwerken worden gekoppeld aan de rentabilisering van de luchthaven.

In juni 2003 keurde de Vlaamse regering het plan goed. In augustus van datzelfde jaar startte PMV met een onderhandelingsprocedure voor de keuze van een private partner. Eind 2004 leidde dat tot de selectie van een consortium waarmee exclusief verder werd onderhandeld. In het begin van 2005 werd die procedure opgeschort omdat een milieueffectenrapport (MER) eerst uitsluitend moest geven over de mogelijke alternatieven voor de intunneling van de Krijgsbaan. De Vlaamse regering keurde het milieueffectenrapport goed in mei 2007 en koos op die basis een definitief tracé. Kort nadien hervatte PMV de onderhandelingen met het gekozen consortium.

Eind 2008 stelde PMV vast dat de financiële crisis roet in het eten gooide. Omwille van de aangekondigde recessie en de mogelijke terugval in het aantal passagiers ontstond er grote terughoudendheid bij de investeerders in de luchthaven. Daardoor was het niet meer mogelijk om op korte termijn een contract af te sluiten. Daarom werd de procedure stopgezet.

IN DIA LOOG

CRISIS EN PPS

Op 19 februari 2009 besliste de Vlaamse regering om de werken aan de luchthaven van Antwerpen zelf te financieren omdat de Britse privépartner AIM uiteindelijk afhaakte. Daarmee kwam een einde aan de geplande publiek-private samenwerking voor Deurne. Wat waren de redenen van de Britten om de handdoek in de ring te gooien?

De Britse investeerders geloofden sterk in het verhaal van de Antwerpse luchthaven en vooral in het PPS-concept dat op tafel lag. Jammer genoeg zorgden de huidige markomstandigheden ervoor dat het project niet meer viel te financieren binnen de oorspronkelijke randvoorwaarden. Omwille van de financiële crisis zijn banken en bepaalde grote investeerders massaal hun participaties in infrastructuurinvesteringen aan het verkopen. Dat betekent natuurlijk ook dat er op dit ogenblik een groot aanbod is aan aantrekkelijke investeringsopportuniteiten, met grote rendementen en betrekkelijk lage risico's. Het project rond de luchthaven van Antwerpen had een beduidend hoger risicoprofiel en moest concurreren met andere investeringsmogelijkheden. Bovendien zorgde de recessie voor grote onzekerheid over de mogelijke groei in passagiersaantallen op korte termijn.

Het is dus duidelijk dat de financiële crisis ook gevolgen heeft voor publiek-private samenwerkingsprojecten. Wat zijn de belangrijkste gevolgen voor de financiering van pps?

Banken en investeerders zijn bijzonder selectief geworden in de projecten die ze nog willen financieren. Hoe beter een project aansluit bij wat in de markt gebruikelijk is, des te gemakkelijker het wordt om hen te overtuigen. Maar specifieke risico's, zoals vraag- en trafiekrisico's, zijn nu zeer moeilijk te financieren. Daar komt nog bij dat geld fors duurder is geworden. Investeerders verwachten hogere rendementen en banken hebben hun marges verhoogd. De lage basisrentevoeten compenseren maar een deel van dat probleem. De banken financieren ook kleinere bedragen per project. Daardoor moeten we met meer banken rond de tafel zitten om een financiering rond te krijgen. Op die manier wordt het moeilijker om de concurrentie te laten spelen bij grotere projecten.

**WERNER
DECREM
BUSINESS
UNIT
MANAGER
PMV-PPS**

Ten slotte is het ook duidelijk dat financiering op zeer lange termijn problematisch is geworden. Dat zal bij momenten leiden tot de noodzaak om bepaalde projecten te herfinancieren. Wie daar de risico's van zal dragen, is voer voor onderhandelingen tussen de publieke opdrachtgever en de opdrachtnemer.

Zijn er, behalve Deurne, nog projecten die gevaar lopen omdat private investeerders koudwatervrees krijgen of omdat de financiering niet meer rond komt? En zijn er oplossingen voorhanden?

Projecten die het vraag- of marktrisico bij de private partner leggen, riskeren inderdaad in de problemen te komen. Er bestaat wel nog voldoende belangstelling bij investeerders en financiers voor initiatieven die zijn gebaseerd op basis van beschikbaarheid. Publieke opdrachtgevers zullen zich dus moeten aanpassen aan de marktrealiteit van vandaag als zij goede projecten willen realiseren met meerwaarde. PMV heeft alvast uitgebreid overlegd met bankiers en investeerders en heeft zeer concrete voorstellen gedaan aan de bevoegde ministers.

Het Rekenhof was bijzonder kritisch over de PPS-projecten van de Vlaamse overheid. De werken zouden te lang duren, te veel kosten en moeilijk beheersbaar zijn. Vindt u die kritiek terecht?

Het Rekenhof was vooral kritisch over de manier waarop de besluitvorming tot stand komt. Men koos nogal gemakkelijk voor PPS omdat de financiering van een project dan buiten de begroting valt. Het realiseren van meerwaarde was niet altijd de eerste prioriteit. Het Rekenhof twijfelde er niet aan dat PPS een waardevol instrument kan zijn om investeringsobjectieven te realiseren. Het lijkt mij noodzakelijk dat onze beleidsmakers de opmerkingen van het Rekenhof ter harte nemen want anders riskeert men het kind met het badwater weg te gooien en daar is niemand mee gebaat.

Wat motiveert u om in deze moeilijke tijden aan publiek private samenwerking te doen?

De overtuiging dat er in Vlaanderen heel veel potentieel is om een mature PPS-markt te creëren die op lange termijn zowel voor de overheid als voor de privésector opportuniteiten biedt.

PMV VASTGOED

De business unit **PMV-vastgoed** treedt op als investeerder, regisseur of projectmanager van rendementgerichte vastgoedoperaties. Zij werkt nauw samen met co-investeerdere en partners volgens het “samen uit, samen thuis”-principe. Op die manier financiert PMV het vastgoedbeleid voor Vlaanderen. Bovendien zorgt zij ervoor dat private partners in vastgoedprojecten zich kunnen toeleggen op hun kernactiviteit als ondernemer of als dienstverlener.

**IN NOVEMBER 2008
VERHUISDE PMV VAN
TWEË BRUSSELSE
HUURGEBOUWEN
AAN DE HOOI-
KAAI EN DE KALK-
KAAI NAAR EEN
EIGEN STEK IN HET
KARTUIZERSHOF.
DIT DEELS NIEUWE
EN DEELS
GERENOVEERDE
GEBOUW IS
EIGENDOM VAN
PMV RE VINCI EN
LIGT AAN DE OUDE
GRAANMARKT 63,
VLAK IN HET HIPPE
HART VAN BRUSSEL.**

In 2008 schakelde de business unit naar een hogere versnelling, niet in het minst omdat de PMV-groep zelf een nieuw dak boven het hoofd kreeg. In november 2008 verhuisde PMV immers van twee Brusselse huurgebouwen aan de Hooikaai en de Kalkkaai naar een eigen stek in het Kartuizershof. Dit deels nieuwe en deels gerenoveerde gebouw is eigendom van PMV re Vinci en ligt aan de Oude Graanmarkt 63, vlak in het hippe hart van Brussel. PMV en haar diverse dochterondernemingen gebruiken iets meer dan de helft van de beschikbare kantoorruimte. De rest wordt aangeboden aan derden als bedrijventrum. Deze marktbenadering garandeert dat de aanschaf van een eigen gebouw economisch verantwoord is. PMV heeft hiermee voldoende ruimte ter beschikking voor haar huidige en toekomstige medewerkers en zij kan genieten van allerhande synergie-effecten.

BROWNFIELDDONTWIKKELING

Brownfields zijn verwaarloosde, vervuilde of onderbenutte gronden die zodanig zijn aangetast dat hergebruik enkel mogelijk is door structurele maatregelen te nemen. Zij vergen meestal een sanering of de sloop van verwaarloosde gebouwen.

Brownfieldinvesteringsaanvragen worden rechtstreeks ingediend bij PMV. Zij beslist autonoom over het al dan niet deelnemen aan projecten. In bepaalde gevallen kan zij ook zelf het voortouw nemen in een brownfieldproject.

In december 2007 richtte PMV de projectvennootschap GO IPZ nv op. Zij is verantwoordelijk voor de herontwikkeling van de Investeringszone Petroleum Zuid in Antwerpen (IPZ). Na acht maanden studiewerk (een overkoepelend bodemonderzoek, een plan van ruimtelijke ordening, enz.) presenteerde PMV samen met de projectpartner in juli 2008 een businessplan

voor de zone en legde daarmee de basis voor de verdere besluitvorming. In 2009 moet de financiering worden afgerond en de contracten getekend. Vanaf dat ogenblik kan GO IPZ verder op eigen benen. PMV zal het project blijven steunen totdat een private partner is geselecteerd.

De PMV-dochter Novovil nv legt zich toe op de reconversie en brownfieldontwikkeling van de Watersite in Vilvoorde. In 2008 versterkte de vennootschap haar raad van bestuur met een bijkomende vertegenwoordiger van PMV, de heer Jean-Luc Dehaene, en met de heer Luc Laveyne als nieuwe voorzitter. Novovil verwierf door middel van een omvangrijke ruiloperatie in 2008 de voormalige Fabricomterreinen, die de kern vormen voor de herontwikkeling van een belangrijk deelproject binnen de globale reconversiezone Watersite Vilvoorde.

PMV ontving tussen oktober 2008 en februari 2009 acht brownfieldinvesteringsaanvragen en verwacht dat het aantal dossiers nog verder zal toenemen. In 2009 zullen de eerste investeringen effectief plaatshebben.

ECONOMIE EN ONDERNEMEN

PMV investeert in vastgoed dat de hoeksteen vormt voor de verdere economische ontwikkeling van Vlaanderen. Zo hebben het Instituut voor Breedbandtechnologie (IBBT) en de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij (POM) Oost-Vlaanderen samen met PMV re Vinci in 2007 de naamloze vennootschap iCUBES opgericht. Dat Gentse incubatiecentrum specialiseert zich in jonge groeibedrijven die actief zijn in de informatie- en communicatietechnologie. Ook in 2008 had iCUBES een gezonde bezettingsgraad die boven de doelstellingen van het businessplan uitsteekt. In 2009 werkt PMV dan ook aan een vervolg. iCUBES is immers een tijdelijk pilootproject dat later definitief vormt krijgt in een eigen gespecialiseerd gebouw.

ERFGOED EN CULTUUR

ParticipatieMaatschappij Vlaanderen werkt aan een nieuw investeringskader voor monumenten en erfgoed. Die vragen immers een gespecialiseerde aanpak. Als pilootproject leverde PMV een eerste haalbaarheidsstudie voor de renovatie en herontwikkeling van de grote hoeve en de kapel van de voormalige Rijksweldadigheidskolonie in Merksplas. Er werd ook een bijkomende markttoetsing georganiseerd. De resultaten van deze private en publieke consultatierondes, georganiseerd in samenwerking met de gemeente Merksplas, werden overgemaakt aan de Vlaamse minister bevoegd voor Onroerend Erfgoed. In 2009 kunnen dus de beleidsbeslissingen worden genomen om dergelijke grote en complexe erfgoedherontwikkelingen mogelijk te maken.

GEBIEDS- EN STADSONTWIKKELING

ParticipatieMaatschappij Vlaanderen treedt op als investeerder, facilitator of PPS-ontwikkelaar voor gebieds- en stadsontwikkelingen die belangrijk zijn voor onze regio. Steeds meer lokale private en publieke actoren vragen PMV om samen te werken rond hun projecten maar ook in Europa en in Vlaanderen is er grote belangstelling om PMV in te schakelen bij gebiedsontwikkelingen.

Samen met de Vlaamse minister van Stedenbeleid onderzoekt PMV immers de mogelijkheid om JESSICA te implementeren in Vlaanderen. JESSICA is de afkorting van het programma "Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas" van de Europese Investeringsbank (EIB). De bedoeling is om een deel van de huidige subsidies van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) te gebruiken voor een rollend fonds dat telkens in nieuwe projecten investeert, mét rendement. PMV is de liaison tussen de door het EIB aangestelde consultant en de kabinetten en administraties in Vlaanderen. PMV denkt ook mee over verbeteringen in het Vlaamse instrumentarium voor stedelijke ontwikkeling. Als investeerder kan zij immers een belangrijke rol opnemen bij

de verdere versterking van het stedenbeleid in Vlaanderen. PMV onderzoekt op diverse fronten pilootprojecten die hiertoe een aanzet kunnen geven.

VASTGOED VOOR VLAANDEREN

PMV activeert, financiert en (co-)beheert het vastgoed van en voor Vlaanderen. Zo kan de overheid zich beter toeleggen op haar kerntaak als publieke dienstverlener. PMV zorgt telkens voor een oplossing op maat en optimaliseert zowel de financiële als de maatschappelijke meerwaarde van een project.

Zo kreeg PMV in juni 2006 de opdracht om Vlaamse Administratieve Centra (VAC) te realiseren in Brugge, Gent en Leuven. Ondertussen werd de eerste steen gelegd van het VAC in Leuven. Het gebouw omvat 22.600 m² bruto bovengrondse oppervlakte en honderd achteenvijftig parkeerplaatsen. De contracten voor de bouw ervan werden ondertekend in juli 2008 en op 10 oktober van datzelfde jaar werd ook de bouwvergunning goedgekeurd. Daarmee kon een grootschalig project van start gaan dat in deze barre tijden ook een impuls geeft aan de bouwsector. De oplevering is voorzien tegen het einde van 2010.

Het ontwerp van de architecten Jaspers, Eyers en Partners - een langgerekte sokkel met daarop een toren van zeventien verdiepingen aan de zijde van de Vuurkruisenlaan - vormt het orgelpunt van de herontwikkeling van de Leuvense stationsbuurt. Vijfentwintig diensten van de Vlaamse Overheid, goed voor circa achthonderd ambtenaren, zullen er een nieuw en bijzonder duurzaam gebouw betrekken dat in alle opzichten vernieuwend is. In de eerste plaats omdat de verschillende buitendiensten van de Vlaamse Overheid zullen worden samengebracht op één locatie vlakbij het station, aan de centrale vertrekplaats van De Lijn, midden in de Leuvense binnenstad en met talrijke parkeermogelijkheden. De werkruimtes worden ingericht volgens het "Anders Werken-principe" dat de Vlaamse Overheid geleidelijk aan introduceert bij al haar diensten. Dat principe draait om een combinatie van tele- en thuiswerk en innovatieve,

aanpasbare kantoorruimtes. Er zijn dus minder werkplekken dan personeelsleden zodat in principe niemand nog een vaste werkplek heeft. De Vlaamse Overheid ervaart dat “Anders Werken” zorgt voor een prettiger werksfeer en - vooral - voor betere interne communicatie en dus voor hogere productiviteit.

Het VAC in Leuven is ook een sterrenetablissement. Volgens het kwaliteitshandboek voor kantoorgebouwen van de Vlaamse Overheid, behaalt het project de maximumscore van vier sterren op het vlak van duurzaamheid, onder meer op het vlak van energieverbruik met een E-peil lager dan vijftig.

Het VAC van Brugge en dat in Gent liggen nog op de tekentafel van ParticipatieMaatschappij Vlaanderen. Ook bij deze projecten wenst PMV, samen met een privaat consortium, een publiek private samenwerking uit te werken die de Vlaamse Overheid toelaat om haar ambtenaren en burgers te ontvangen in een kwalitatief hoogstaande en functioneel uitgekende accommodatie. Samen met het agentschap Facilitair Management en geadviseerd door de Vlaamse Bouwmeester zoekt PMV immers naar de beste verhouding tussen prijs en kwaliteit. Die aanpak is vernieuwend omwille van haar langetermijnvisie en omdat zij kijkt naar de totale levenscycluskost van een gebouw als belangrijkste financiële parameter. De huurprijs per vierkante meter is dus niet meer alleen zalig makend. Dat komt op termijn voordeliger uit. Samen met een kritisch oog voor de duurzaamheid van een pand, leidt deze innovatieve aanpak in de financiering van dergelijke bouwprojecten dan ook tot een objectievere prijs én tot een betere kwaliteit. Bovendien passen de contracten voor de VAC niet zomaar klakkeloos de klassieke aanbestedingsregels toe. Zij integreren de principes van publiek private samenwerking zodat specifieke risico's worden gelegd bij die partij die ze het beste kan managen.

De onderhandelingen met de NMBS-groep voor de VAC in Brugge en in Gent verliepen niet zoals verwacht. Daarom zoekt PMV nu samen met de opdrachtgevers een alternatieve locatie voor de Vlaamse ambtenaren uit Oost- en West-Vlaanderen. Het evenwichtige resultaat van het VAC Leuven dient hierbij als vergelijkingsbasis.

WELZIJNS- EN HUISVESTINGSSECTOR

PMV werkt aan aangepaste producten om de noden in de welzijnssector en in de sociale huisvesting te lenigen. Dat gebeurt zowel met behulp van eigen gespecialiseerde fondsen als via participaties in private of publieke fondsen.

Met het vastgoedinvesteringsfonds Zeno presenteert PMV een pilootproject dat op geheel eigen wijze een oplossing biedt voor de krimpende Vlaamse huurmarkt. Het fonds zal woningen van diverse types verwerven en verhuren volgens zelf ontwikkelde verhuurmechanismen. De resultaten van dit pilootproject zullen de basis zijn om een volwaardig fonds op de rails te zetten. Het eerste businessplan wordt operationeel in 2009.

Ook vastgoed voor de welzijnssector is een belangrijke groeipool. PMV ontving in 2008 diverse investeringsdossiers die zijn gericht op huisvesting voor senioren. De investeringsbeslissingen worden pas genomen in 2009 maar nu staat al vast dat PMV een rol kan spelen in deze maatschappelijk relevante sector, ook met eigen initiatieven.

IN DIA LOOG

ZENO

Wie of wat is Zeno?

Flavius Zeno, ook wel Zeno de Isauriër genoemd, was een Byzantijnse keizer die omstreeks 486 van onze tijdrekening het juridische concept van de erfpacht als zelfstandige rechtsfiguur lanceerde. Daarmee creëerde hij een recht dat ergens tussen kopen en huren ligt. Het is daarom dat wij het een gepaste naam vonden voor het nieuwe PMV-initiatief dat de private huurmarkt in Vlaanderen moet stimuleren. Zeno, of voluit de “nv PMV Zeno Privaat Huurinitiatief” wil daarin nieuwe wegen bewandelen.

Wat is dan het probleem met die private huurmarkt?

Alle rapporten en experts bevestigen dat het aantal private huurwoningen in Vlaanderen achteruitloopt. Maar tot nu toe heeft niemand de vinger op de wonde gelegd, laat staan dat er een oplossing voor zou worden geboden. PMV heeft daarom geopteerd om tot actie over te gaan en te kijken waar de gaten in de markt zitten en welke doelgroepen niet of onvoldoende worden bediend.

Het is geweten dat wij in België zitten opgescheept met een steeds strengere huurwetgeving. Daar is op zich niets mis mee. Het is zelfs goed voor de bescherming van de zwakkere huurder. Maar op die manier dwingt de wetgever zowel de verhuurder als de huurder om te denken op korte termijn. De huurder beschouwt zijn woning als een huis maar niet als een thuis die hij met de beste zorgen omringt. De eigenaar gaat er dan weer vanuit dat de huurder zijn contract op relatief korte termijn zal opzeggen. Omwille van de bijkomende kosten die daarmee gepaard gaan, leidt dit tot een hogere risicopremie en dus een hogere huur.

En wat gaat u daaraan doen?

De Vlaamse regering had in het regeerakkoord bepaald dat men iets moest ondernemen om het afkalven van de private huurmarkt te stoppen en stelde een woonbevak in het vooruitzicht. Nu is het zo dat die constructie allerlei juridische, financiële en markttechnische problemen

**BART
HUYBRECHTS
BUSINESS
UNIT
MANAGER
PMV-VASTGOED**

zou opleveren. Wij zien trouwens niet goed in waarom PMV helemaal hetzelfde zou doen als bestaande woonbevaks. PMV heeft daarom binnen het kader van de huidige wetgeving gezocht naar innovatieve oplossingen met aangepaste huurformules. En wij denken dat wij die hebben gevonden.

Zeker in tijden van crisis heeft vastgoed een groot multiplicatoreffect. Zeno zal met een beperkt eigen vermogen van circa negen miljoen euro projectontwikkelingen initiëren voor een totale waarde van ongeveer tachtig miljoen euro. Die projecten zitten vandaag geblokkeerd omwille van een gebrek aan kopers. Een multiplicatoreffect maal negen is op dit ogenblik niet te versmaden voor de bouwsector.

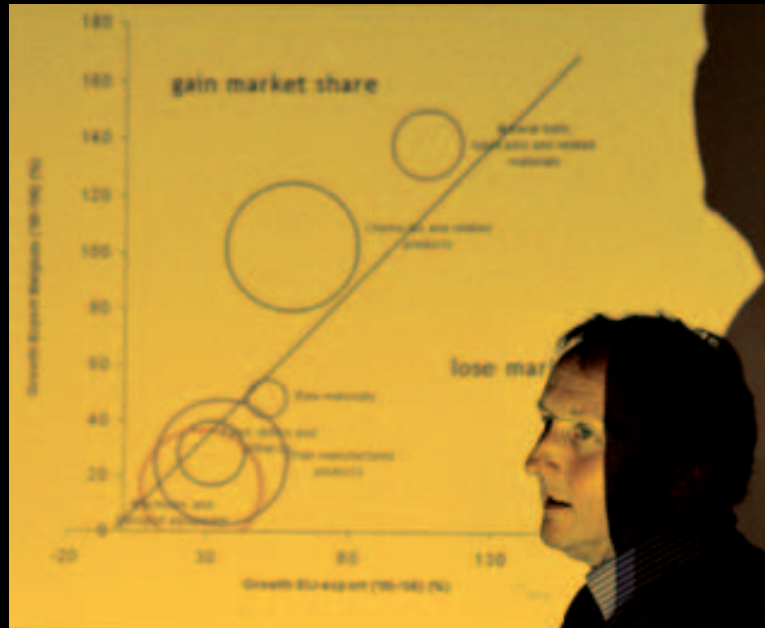

Ten strijde! Nieuwjaarsreceptie PMV

Teambuilding in Jupille

Vormingsdag

HOOP

3

PORT
FOLIO

PMV-PARTICIPATIES

201.595.514 EURO

1. DIRECTE INVESTERINGEN

1. Barco nv¹ - 28.06.2007

ontwerpt en ontwikkelt visualisatieproducten
www.barco.com

2. Bestuursmaatschappij Antwerpen Mobiel nv - 22.07.2003

voert het Antwerpse mobiliteitsplan uit
www.bamnv.be

3. Cargo B Airlines nv - 25.05.2007

is een maatschappij in de vrachtluchtvaart
www.cargob.com

4. Eco Projects nv - 13.10.2004

bouwt biogasinstallaties
www.ecoflanders.be

5. Limburgse Reconvertiemaatschappij nv - 17.07.2008

is de investeringsmaatschappij voor Limburg
www.lrm.be

6. Omroepgebouw Flagey nv - 30.10.2003

beheert het Flagey-gebouw
www.flagey.be

7. Reproductiefonds Vlaamse Musea nv - 14.10.2005

beheerde beelden uit het Vlaamse cultuurpatrimonium
In vereffening

8. VITO nv - 10.06.2005

onderzoekt en ontwikkelt innoverende producten
en processen
www.vito.be

2. DOCHTERONDERNEMINGEN

1. ARKImedes-Fonds nv - 08.06.2005

investeert risicokapitaal in erkende investeringsfondsen
(ARKIV's)
www.arkimedes.be

2. ARKImedes Management nv - 12.02.2004

beheert het ARKImedes-Fonds
www.arkimedes.be

3. CultuurInvest² - 26.04.2006

investeert in de creatieve industrie
www.cultuurinvest.be

4. Fonds Vlaanderen-Internationaal² - 31.08.2005

Helpt Vlaamse kmo's om door te stoten over de grenzen
www.fvi.be

5. GO IPZ nv - 21.12.2007

herontwikkelt het terrein Petroleum Zuid in Antwerpen
www.pmv.eu

6. Nautinvest Vlaanderen nv - 03.05.2005

investeert in nautische en watergebonden projecten
www.nautinvest.be

7. Novovil nv - 16.10.2003

ontwikkelt en saneert de regio Vilvoorde
www.novovil.be

8. PMV re Vinci nv - 31.08.2006

investeert in vastgoed
www.pmv.eu

1 Dit betreft een lening in het kader van het voormalige NRC-Fonds.

2 Dit fonds heeft geen eigen rechtspersoonlijkheid maar wordt binnen PMV beheerd als een afzonderlijk investeringsfonds.

3. INVESTERINGSFONDSEN

9. Textiel Vlaanderen nv - 19.12.2001

investeert in de Vlaamse textielindustrie
Info: +32 (0)2 229 37 57

10. Via-Invest Vlaanderen nv - 12.10.2006

elimineert de missing links in de Vlaamse weginfrastructuur
www.via-invest.be

11. Vlaams Innovatiefonds Comm. VA - 05.07.2005

verstrekt risicokapitaal aan innovatieve ondernemingen
www.vinnof.be

12. Waarborgbeheer nv - 12.02.2004

beheert de waarborgregeling voor kmo's
www.waarborgregeling.be

1. Aescap Venture I cv - 09.07.2007

investeert risicokapitaal in medische bedrijven
www.aescap.com

2. Asia Pacific Carbon Fund (APCF) - 29.06.2007

is een fonds dat emissierechten verwerft
www.adb.org/clean-energy/carbon-fund.asp

3. Capricorn Cleantech Fund nv - 09.11.2006

investeert in schone technologie
www.capricorn.be

4. Multilateral Carbon Credit Fund - 05.12.2006

is een fonds dat emissierechten verwerft
www.ebrd.com/country/sector/energyef/carbon/mccf/index.htm

5. Vesalius Biocapital I sicar - 31.10.2007

biedt risicokapitaal aan jonge bedrijven uit de levenswetenschappen
www.vesaliusbiocapital.com

PARTICIPATIES IN BEHEER

53.444.903,99 EURO

1. Bedrijvencentrum Waasland nv - 17.04.1985
biedt aan startende bedrijven kantoren en diensten aan
www.bcwaasland.be

2. Biotech Fonds Vlaanderen nv - 28.12.1994
verschafft risicokapitaal aan ondernemingen in de
biotechnologiesector
www.gimv.be/03_01.asp

3. Blairon nv - 12.11.1998
beheert de bedrijven- en kantorencampus Blairon
www.blairon.net

4. Flanders' Drive cvba - 28.09.2009
is een onderzoeks- en innovatieplatform voor de
voertuigindustrie in Vlaanderen
www.flandersdrive.be

5. Reproductiefonds Vlaamse Musea nv - 04.10.1999
beheerde beelden uit het Vlaamse cultuurpatrimonium
In vereffening

6. T-groep nv - 25.01.2007
is een vertrouwde naam in de uitzendwereld en human
resourcesector
www.t-groep.be

7. Technopolis nv - 05.09.1997
is het doe-centrum voor wetenschap en technologie
www.technopolis.be

8. Trividend cvba - 18.12.2001
investeert risicokapitaal in de sociale en de
meerwaarde-economie
www.trividend.be

INVESTERINGEN

ARKIMEDES-FONDS

98.504.000 EURO

1. Arkafund - 11.01.2006
investeert in media, informatie, communicatie en telecom
www.arkafund.be

2. ARK-Angels Fund - 21.11.2007
investeert in innovatieve groeibedrijven
www.banvlaanderen.be

3. Baekeland Fonds II - 11.01.2006
investeert in spin-offs van onderzoekslaboratoria
www.baekelandfonds.be

4. Big Bang Ventures ARKIV - 09.03.2006
investeert in ICT-ondernemingen
www.bbv.be

5. Capital-E ARKIV - 11.01.2006
investeert in micro-elektronicagerelateerde sectoren
www.capital-e.be

6. Fortis Private Equity Arkimedes - 10.01.2006
investeert in ondernemingen met een onderbouwde
groeiprofiel
www.merchantbanking.ortis.com

7. Fundus II - 10.01.2006 tot 12.06.2008
vereffend

8. GIMV ARKIV ICT Fund - 18.01.2006
investeert in ICT-ondernemingen
www.gimv.be

9. ING-Activator Fund - 10.01.2006
investeert in kmo's in de diensten- of industriële sectoren
www.ing.be

10. KBC ARKIV - 09.01.2006

investeert in performante, veelbelovende kmo's
www.kbcpe.be

11. KMOFIN - 09.01.2006

investeert in de economische ontwikkeling en tewerkstelling
in en rond de provincie Limburg
www.lrm-kmo.be

12. QAT ARKIV - 22.05.2006

investeert in milieu, hernieuwbare energie, gezondheidszorg,
vergrijzing en ICT
www.qatinvestments.com

13. Vesalius Biocapital ARKIV - 21.12.2007

investeert in de levenswetenschappen
www.vesaliusbiocapital.com

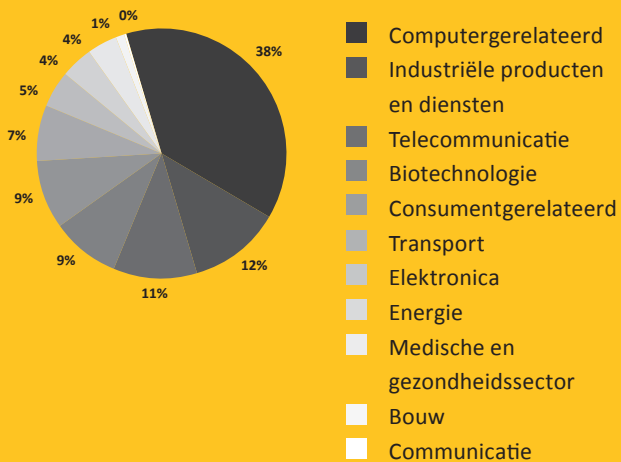

ARK-INVESTERINGEN 69.070.511 EURO

De volledige portfolio kan u raadplegen via www.pmv.eu

- 79 ondernemingen
- 874.310 euro gemiddeld investeringsbedrag per onderneming
- Soort investeringen:
 - participaties: 55.856.336 euro
 - leningen: 13.214.175 euro

Investerings per sector

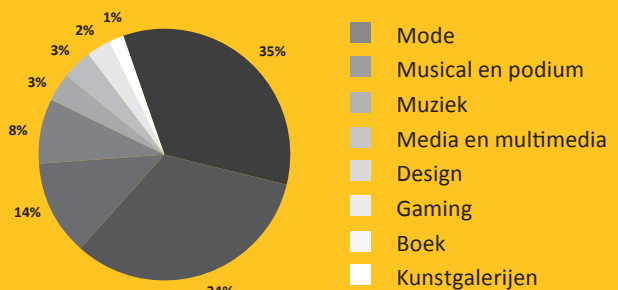

INVESTERINGEN CULTUURINVEST 4.758.537 EURO

De volledige portfolio kan u raadplegen via www.pmv.eu

- 27 ondernemingen
- 176.242 euro gemiddeld investeringsbedrag per onderneming
- Soort investeringen:
 - participaties: 1.493.537 euro
 - leningen: 3.265.000 euro

Investerings per sector

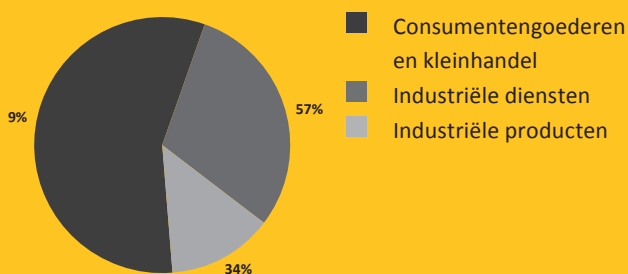

INVESTERINGEN FONDS VLAANDEREN INTERNATIONAAL 3.000.000 EURO

De volledige portfolio kan u raadplegen via www.pmv.eu

- 5 ondernemingen
- 600.000 euro gemiddeld investeringsbedrag per onderneming
- Soort investeringen:
 - participaties: 250.000 euro
 - leningen: 2.750.000 euro

Investerings per sector

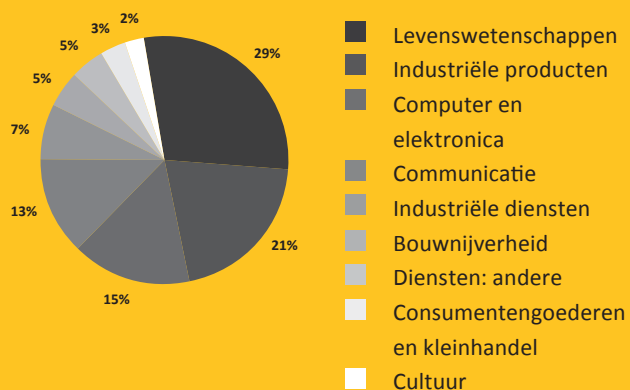

INVESTERINGEN VINNOF 8.967.254 EURO

De volledige portfolio kan u raadplegen via www.pmv.eu

- 30 ondernemingen
- 298.909 euro gemiddeld investeringsbedrag per onderneming
- Soort investeringen:
 - participaties: 7.875.587 euro
 - leningen: 1.091.667 euro

Investerings per sector

V

ER

TR

OUW

EN

4

JAAR
REKE
NING

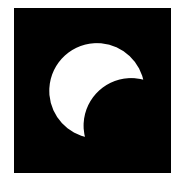

BALANS PER 31.12.2008 (in euro)

ACTIVA	Codes	Boekjaar 2008	Boekjaar 2007
VASTE ACTIVA	20/28	88.565.832	72.055.940
II. Immateriële vaste activa	21	321.953	337.839
III. Materiële vaste activa	22/27	315.258	512.470
C. Meubilair en rollend materieel	24	315.258	351.854
E. Overige materiële vaste activa	26		160.616
IV. Financiële vaste activa	28	87.928.621	71.205.631
A. Verbonden ondernemingen	280/1	67.480.266	52.300.788
1. Deelnemingen	280	67.480.266	52.300.788
B. Ondernemingen waarmee een deelnemings- verhouding bestaat	282/3	17.510.378	16.523.034
1. Deelnemingen	282	17.068.432	16.418.034
2. Vorderingen	283	441.946	105.000
C. Andere financiële vaste activa	284/8	2.937.977	2.381.809
1. Aandelen	284	2.764.451	2.212.596
2. Vorderingen en borgtochten in contanten	285/8	173.526	169.213
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	268.593.314	283.266.315
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	5.996.810	3.515.306
B. Overige vorderingen	291	5.996.810	3.515.306
VI. Voorraden en bestellingen in uitvoering	3	3.104.470	1.116.502
A. Voorraden	30/36	3.104.470	1.116.502
4. Handelsgoederen	34	3.104.470	1.116.502
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	7.026.982	2.492.809
A. Handelsvorderingen	40	4.408.570	1.723.083
B. Overige vorderingen	41	2.618.412	769.726
VIII. Geldbeleggingen	50/53	249.460.862	271.027.690
B. Overige beleggingen	51/53	249.460.862	271.027.690
IX. Liquide middelen	54/58	862.204	2.859.198
X. Overlopende rekeningen	490/1	2.141.986	2.254.810
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	357.159.146	355.322.255

BALANS PER 31.12.2008 (in euro)

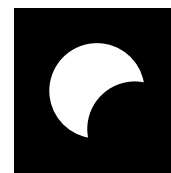
PASSIVA	Codes	Boekjaar 2008	Boekjaar 2007
EIGEN VERMOGEN	10/15	339.805.420	335.350.271
I. Kapitaal	10	245.448.469	231.268.469
A. Geplaatst kapitaal	100	245.448.469	231.268.469
II. Uitgiftepremies	11	23.964	23.964
IV. Reserves	13	5.211.871	5.211.871
A. Wettelijke reserve	130	5.211.871	5.211.871
V. Overgedragen winst	14	89.121.116	98.855.967
VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN	16		408.439
VII. A. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5		408.439
4. Overige risico's en kosten	163/5		408.439
SCHULDEN	17/49	17.353.726	19.533.545
VIII. Schulden op meer dan één jaar	17	11.500.000	11.500.000
Financiële schulden	170/4	11.500.000	11.500.000
Niet-achtergestelde obligatieleningen	171	11.500.000	11.500.000
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	5.276.946	7.859.694
B. Financiële schulden	43		989.606
1. Kredietinstellingen	430/8		989.606
C. Handelsschulden	44	837.620	511.426
1. Leveranciers	440/4	837.620	511.426
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	1.234.816	799.824
1. Belastingen	450/3	517.657	197.239
2. Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	717.159	602.585
F. Overige schulden	47/48	3.204.510	5.558.838
X. Overlopende rekeningen	492/3	576.780	193.851
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	357.159.146	355.322.255

RESULTATENREKENING (in euro)

	Codes	Boekjaar 2008	Boekjaar 2007
I. BEDRIJFSOPBRENGSTEN	70/74	6.003.310	3.062.872
A. Omzet	70	3.010.522	1.817.636
D. Andere bedrijfsopbrengsten	74	2.992.788	1.245.236
II. BEDRIJFSKOSTEN	60/64	8.633.596	6.407.089
A. Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60		
1. Aankopen	600/8	1.987.968	1.116.502
2. Voorraad: afname	609	-1.987.968	-1.116.502
B. Diensten en diverse goederen	61	4.306.024	2.195.544
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	4.224.771	3.746.540
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	211.901	288.048
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	635/7	-408.439	-18.568
G. Andere bedrijfskosten	640/8	299.339	195.525
III. BEDRIJFSVERLIES	9901	-2.630.286	-3.344.217
IV. FINANCIËLE OPBRENGSTEN	75	8.931.038	9.107.153
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa	750	25.336	8.430
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751	7.574.275	7.875.466
C. Andere financiële opbrengsten	752/9	1.331.427	1.223.257
V. FINANCIËLE KOSTEN	65	10.194.094	2.250.787
A. Kosten van schulden	650	619.348	231.550
B. Waardeverminderingen op vlottende activa anders dan voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen	651	7.820.279	1.876.038
C. Andere financiële kosten	652/9	1.754.467	143.199
VI. WINST (VERLIES) UIT DE GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING VÓÓR BELASTING	9902	-3.893.342	3.512.149

RESULTATENREKENING (in euro)			
	Codes	Boekjaar 2008	Boekjaar 2007
VII. UITZONDERLIJKE OPBRENGSTEN	76	144.191	
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	761	144.191	
VIII. UITZONDERLIJKE KOSTEN	66	5.985.700	1.779.659
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	660		160.616
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa	661	5.893.562	1.619.043
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	663	92.138	
IX. WINST (VERLIES) VAN HET BOEKJAAR VÓÓR BELASTING	9903	-9.734.851	1.732.490
X. BELASTINGEN OP HET RESULTAAT	67/77		22.556
B. Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen	77		-22.556
XI. WINST (VERLIES) VAN HET BOEKJAAR	9904	-9.734.851	1.755.046
XIII. TE BESTEMMEN WINST (VERLIES) VAN HET BOEKJAAR	9905	-9.734.851	1.755.046
RESULTAATVERWERKING (in euro)			
	Codes	Boekjaar 2008	Boekjaar 2007
A. TE BESTEMMEN WINST	9906	89.121.116	98.943.719
1. Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar	(9905)	-9.734.851	1.755.046
2. Overgedragen winst van het vorige boekjaar	14P	98.855.967	97.188.673
C. TOEVOEGING AAN HET EIGEN VERMOGEN	691/2		87.752
2. Aan de wettelijke reserve	6920		87.752
D. OVER TE DRAGEN WINST	(14)	89.121.116	98.855.967

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS

Overeenkomstig de bepalingen van de statuten brengen wij u verslag uit over de activiteiten van ParticipatieMaatschappij Vlaanderen nv (PMV) over het boekjaar 2008.

COMMENTAAR OP DE JAARREKENING

ACTIVA

FINANCIELE VASTE ACTIVA

PMV re Vinci nv, een 100 % dochtermaatschappij van de PMV-groep, wil op een bedrijfseconomische wijze vastgoedgerelateerde initiatieven of initiatieven met een vastgoedcomponent voor of met de Vlaamse Overheid initiëren. De vennootschap kan in dit kader diverse rollen vervullen, zoals die van holding- of investeringsmaatschappij, projectontwikkelaar, bouwheer, projectmanager, vastgoed- en portefeuillebeheerder of adviseur.

Een voorbeeld daarvan is de projectontwikkeling van het VAC (Vlaams Administratief Centrum) te Leuven. Op 9 juli 2008 verwierf PMV re Vinci een 49,98 % deelnemingspercentage in Diestsepoort nv, de projectvennootschap die instaat voor de voorbereiding en realisatie van het VAC Leuven.

Het is ook PMV re Vinci dat het deels gerenoveerde, deels nieuwe kantorencomplex genaamd "Kartuizershof" heeft verworven. Het Kartuizershof zal fungeren als dienstencentrum voor de PMV-groep, maar ook voor andere bedrijven.

PMV re Vinci stond mee aan de wieg van de IBBT-Incubator nv met als handelsnaam iCUBES. Dit incubatie- en bedrijventercentrum is gevestigd in Gent. Het biedt aan ICT- en breedbandgerichte starters en ondernemingen een volledige omkadering en vormt ook een echte “gemeenschap” door de nabijheid van het Instituut voor Breedband Technologie (IBBT) en diverse onderzoeksgroepen van de UGent. PMV re Vinci heeft een participatie van 201.000 euro, goed voor 25 % van de aandelen. Medeoprichters zijn het IBBT en de POM Oost-Vlaanderen.

Op 21 december 2007 richtte PMV samen met PMV re Vinci een projectvennootschap op, GO IPZ nv met een geplaatst kapitaal van 62.500 euro. In een eerste fase staat die vennootschap in voor de voorbereidende studies van de herontwikkeling van het brownfieldproject ‘Investeringszone Petroleum Zuid’ in Antwerpen. Door de opstartkosten (vooral studiekosten) heeft GO IPZ een verlies geleden over haar verlengde eerste boekjaar van 64.476 euro. Het op te maken businessplan kan aanleiding geven tot een wijziging in het aandeelhouderschap van GO IPZ met het oog op de uitvoering van het project.

Het boekjaar van PMV re Vinci sluit af met een verlies van het boekjaar van 1.054.791 euro, tegenover een verlies vorig boekjaar van 43.453 euro. Het verlies van het boekjaar komt voort uit de kosten van het gebouw Kartuizershof en de opstartkosten van de VAC-projecten. Het eigen vermogen bedraagt 18.901.756 euro.

Het aandeelhouderschap van Via-Invest Vlaanderen nv (afgekort "Via-Invest") bleef onveranderd. PMV houdt 51 % aan en het Vlaamse Gewest 49 %. In het kader van haar statutaire doelstelling, het realiseren en faciliteren van publiek private samenwerkingsprojecten (pps) in het domein van openbare werken in opdracht van het Vlaamse Gewest, is Via-Invest onder meer actief via een projectvennootschap, met name Via-Zaventem nv. Die heeft de realisatie en het beschikbaar houden van de noordelijke wegenisontsluiting van de luchthaven van Zaventem (Brussels Airport) tot doel.

Alhoewel Via-Invest de minderheid van de aandelen heeft in deze projectvennootschap is zij wel de stuwende kracht achter de werking ervan.

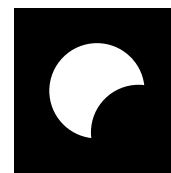
Andere projecten zijn onder meer de Kempense Noord-Zuidverbinding, de Noord-Zuidverbinding te Helchteren/Houthalen, de rondweg N60 te Ronse en de vervollediging van de zuidelijke tak van de R4 rond Gent.

Opdat ze haar doelstellingen zou kunnen verwezenlijken, werd het maatschappelijk kapitaal van Via-Invest op 14 november 2008 opgetrokken van 25 miljoen euro naar 43 miljoen euro. PMV tekende in voor een bedrag van 9.180.000 euro.

Via-Invest sluit haar boekjaar af met een verlies van 3.125.888 euro. Dat verlies vloeit vooral voort uit de opstartkosten die betrekking hebben op de diverse projecten in onderzoek. Naarmate deze projecten vorderen en conform de assumpties in het financiële plan zullen deze verliezen de volgende boekjaren nog aanzienlijk toenemen. Na de investeringsperiode zal er een positieve cashflow ontstaan en zullen de opgelopen verliezen geleidelijk worden afgebouwd.

Het Vlaams Innovatiefonds Comm. VA (afgekort “Vinnof”) - opgericht op 5 juli 2005 - heeft net zoals vorig boekjaar een sterke doorgroei gekend. Dat gaf aanleiding tot een hele reeks uitvoeringen onder de vorm van zowel achtergestelde leningen, als kapitaalparticipaties. Om de groei van Vinnof te ondersteunen werd het kapitaal verder volstort met een bedrag van 7.500.000 euro.

Uit voorzichtigheidsoverwegingen en op basis van het risicoprofiel van de activiteiten van Vinnof werd in voorgaande boekjaren beslist om een lineaire waardevermindering te boeken op de door Vinnof genomen participaties en verstreekte (obligatie)leningen. Vanaf 2008 worden de waarderingsregels toegepast van de European Venture Capital Association (EVCA). Vinnof zal in haar rekeningen de boekhoudkundige waarde van haar portefeuille telkens aanpassen aan de marktwaarde van de onderscheiden participaties en (obligatie)leningen.

Vinnof sluit haar boekjaar af met een verlies van 141.350 euro tegenover een verlies van 1.795.774 euro vorig jaar. De gecumuleerde verliezen zijn opgelopen tot 3.643.784 euro. Het eigen vermogen van Vinnof bedraagt 13.856.216 euro. Aangezien PMV haar eigen fondsen eveneens volgens de EVCA-regels waardeert, moet de boekwaarde van Vinnof in de balans van PMV aangepast worden aan het eigen vermogen. Daardoor komt een waardevermindering tot uiting op Vinnof van 1.311.935 euro.

Nautinvest Vlaanderen nv (afgekort "Nautinvest"), actief op het gebied van nautische en watergebonden investerings-, PPS- en andere samenwerkingsprojecten ter uitvoering van initiatieven goedgekeurd door de Vlaamse regering, heeft haar activiteiten ongewijzigd uitgeoefend in de loop van 2008. PMV is meerderheidsaandeelhouder met een belang van 50,02 %. Het Vlaamse Gewest houdt een belang aan van 49,98 %. Nautinvest sluit haar boekjaar af met een winst van 29.532 euro. Het eigen vermogen van Nautinvest bedraagt 578.289 euro.

Bij Waarborgbeheer nv en ARKimedes Management nv zijn er geen noemenswaardige gebeurtenissen te vermelden ten opzichte van het vorige boekjaar. Beide vennootschappen vervullen hun statutaire doelstellingen: het beheer van respectievelijk de Waarborgregeling voor kmo's en het management van het ARKimedes-Fonds. Waarborgbeheer realiseerde over het boekjaar 2008 een omzet van 1.830.000 euro en boekte een winst van 44.266 euro. Na de winstbestemming stijgt het eigen vermogen tot 1.401.254 euro. ARKimedes Management sloot haar boekjaar af met een winst van 316.372 euro. Het eigen vermogen van ARKimedes Management bedraagt 2.328.890 euro.

De deelneming in Textiel Vlaanderen nv bleef ongewijzigd ten opzichte van het vorige boekjaar. Textiel Vlaanderen bezit nog één belangrijke deelneming, namelijk Utexbel nv en heeft geen andere activiteiten meer. Het boekjaar 2008 sluit af met een verlies van 162.343 euro. Het eigen vermogen van Textiel Vlaanderen bedraagt 2.848.524 euro. Deze daling gaf aanleiding tot het boeken van een bijkomende waardevermindering van 188.586 euro.

Novovil nv gaat voort met het vervullen van haar reconversieopdracht in de regio Vilvoorde en heeft daartoe in de loop van het boekjaar 2008 een aantal vastgoedprojecten onderzocht. Naast de verwerving van de Sibelgassite heeft Novovil een participatie genomen van 40 % in de projectvennootschap Immo Vilvo nv. Novovil blijft eveneens een proactieve en stuwende partner bij de ontwikkeling van de Watersite langsheen de kanaalzone in Vilvoorde. Novovil sluit haar boekjaar af met een winst van 86.696 euro tegenover een verlies van 139.688 euro in 2007. Het eigen vermogen stijgt tot 6.251.116 euro.

Sinds 2005 is PMV aandeelhouder van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek nv (afgekort "VITO") in Mol voor 24,99 %. VITO sluit het boekjaar 2008 af met een winst van 1.178.718 euro tegenover een winst van 539.881 euro tijdens het vorige boekjaar. Het maatschappelijk kapitaal van VITO blijft ongewijzigd op 29.747.900 euro en het eigen vermogen bedraagt per einde boekjaar 43.356.033 euro.

Op 6 november 2006 heeft PMV een minderheidsparticipatie genomen in Capricorn Cleantech Fund nv. Dat zgn. cleantechfonds, waarvan het beheer wordt waargenomen door Capricorn Venture Partners, heeft intussen haar maatschappelijk kapitaal kunnen optrekken tot 112 miljoen euro. PMV heeft in 2008 haar engagement opgetrokken van 10 miljoen euro tot 15 miljoen euro. Van die 15 miljoen euro werd 3.750.000 euro volstort. Het boekjaar 2008 sloot af met een verlies van 4.366.179 euro. Het fonds verschaft risicokapitaal aan ondernemingen die actief zijn op het gebied van clean technology of duurzame technologieën en investeerde in 2008 18.220.701 euro in een negental bedrijven. Dat brengt zijn totale investeringen op 20.889.201 euro.

In Vesalius Biocapital I sa Sicar engageerde PMV zich voor een bedrag van 10 miljoen euro. Daarvan werd 4 miljoen euro volstort. Het fonds zal investeringen doen in life science-bedrijven. Vesalius investeerde in zijn eerste boekjaar in zes bedrijven voor een totaalbedrag van 8.714.074 euro.

PMV investeerde in 2007 in Aescap Venture I cv. Aescap staat voor "Accelerating European Science Companies and Products". Aescap is een Europees durfkapitaalfonds dat investeert in private Europese biomedische bedrijven die zich op de behandeling van menselijke ziektes richten. Aescap heeft tot op heden geïnvesteerd in een tiental Europese ondernemingen en dat voor circa 26.023.978 euro. Het engagement van PMV in het kapitaal van Aescap bedraagt 5.000.000 euro waarvan 1.667.524 euro is volstort.

Een aantal nieuwe investeringen werd uitgevoerd in het kader van CultuurInvest, investeringsfonds voor de culturele industrieën. Zo werden participaties genomen in Megadisc nv, Knit cvba, Bee-Hive bvba en James nv.

De waarderingsregels van EVCA worden vanaf boekjaar 2008 ook toegepast op de participaties en leningen van CultuurInvest. Voor het boekjaar 2008 komt dat neer op een te boeken waardevermindering van 618.353 euro. Aangezien volgens de vroegere lineaire regel al 446.539 euro werd geboekt, dient er een bijkomende waardevermindering te worden geboekt van 171.814 euro.

Het Fonds Vlaanderen-Internationaal (FVI), onderdeel van PMV nv, investeerde in Septentrio Inc. Aan dat bedrijf werd ook een achtergestelde lening verstrekt.

Op 25 mei 2007 nam PMV een participatie in Cargo B Airlines nv (afgekort "Cargo B"). PMV bracht vijf miljoen euro aan, in 2008 volledig volstort. De deelneming in Cargo B kadert in het publiek private initiatief "Flanders Airport Region" voor de promotie van de regio rond Zaventem als logistieke poort en als toplocatie voor het internationale zakenwezen. Om uiteenlopende redenen is Cargo B in een benarde financiële situatie terechtgekomen, die PMV ertoe verplicht een waardevermindering te boeken.

De participaties in de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel nv (BAM), Eco Project nv (het vroegere Eco Flanders), Omroepgebouw Flagey nv werden ongewijzigd aangehouden.

In de loop van het boekjaar werd ook één aandeel onderschreven bij de Limburgse ReconversieMaatschappij nv (LRM).

De totale financiële vaste activa stijgen van 71.205.630 euro tot 87.928.621 euro. Bij de deelnemingen in verbonden ondernemingen is er een stijging met 15.179.479 euro en bij de ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat, is er een verhoging met 987.344 euro. Ten slotte stijgen de andere financiële vaste activa van 2.381.810 euro naar 2.937.976 euro.

VOORDERINGEN OP MEER DAN ÉÉN JAAR

Tijdens het boekjaar 2007 werd een lening toegestaan aan Barco nv, de enige NRC-lening, voor een bedrag van 3.175.115 euro. Op het einde van het boekjaar 2008 bedroegen de gekapitaliseerde intresten 204.525 euro. Van het bedrag hoofdsom en intresten diende er 187.726 euro overgeboekt te worden naar de vorderingen kleiner dan één jaar. Dat bedrag moet terugbetaald worden tegen eind december 2009.

Voor CultuurInvest bedraagt het saldo aan nieuwe toegestane leningen 515.980 euro en voor het FVI 2.000.000 euro. Dat laatste bedrag volgt uit de uitvoering van dossiers zoals Fléma Snacks Kft, Arena Comet Group nv, Moana Belgium nv, en Sinfrared Ltd. Een gedeelte van deze leningen wordt jaarlijks overgeboekt naar de vorderingen op ten hoogste één jaar. De uitstaande vorderingen vertegenwoordigen een netto waarde van 5.996.810 euro tegenover 3.515.307 euro in het vorige boekjaar. Op deze leningen werden geen waardeverminderingen geboekt.

VOORRADEN

In de loop van 2007 heeft PMV verbintenissen aangegaan om in te tekenen op twee klimaatfondsen voor de verwerving van emissiereductierechten, nl. het MCCF (Multilateral Carbon Credit Fund) en het APCF (Asia Pacific Carbon Fund). In 2008 investeerde PMV in het MCCF 1.352.081 euro en in het APCF 635.887 euro. Aangezien PMV als tussenpersoon optreedt

voor de verwerving van deze rechten, worden zij geboekt als voorraden. Bijkomende kosten van de fondsen worden mede geactiveerd bij de voorraden. Op het einde van het boekjaar bedragen de gecumuleerde voorraden voor het MCCF 2.203.658 euro en voor het APCF 900.812 euro.

Om het genomen engagement in het APCF-fonds, ten bedrage van 26,8 miljoen US dollar (USD) na te komen, werd er in de loop van het boekjaar 2008 een belangrijke USD-indekkingsverrichting afgesloten. Via een termijncontract werd 20,1 miljoen dollar ingedekt tegen een vaste strikeprijs. Voor het saldo werd een Amerikaanse Call USD-optie afgesloten waarvoor een premie moet betaald worden. Voor de waardering van de rubriek voorraden werd uitgegaan van de historische aanschaffingswaarde, hetzij de aanschaffingsprijs van de rechten en de bijhorende kosten. In functie van de verdere verbintenissen in beide fondsen zal de marktprijs van de emissierechten een belangrijke maatstaf vormen voor de beoordeling einde boekjaar. Indien deze marktprijs einde boekjaar lager ligt dan de aanschaffingswaarde, zal PMV - en dat vanaf het boekjaar 2009 - de waarde van haar emissierechten aanpassen en desnoods overgaan tot het boeken van een waardevermindering.

VORDERINGEN OP TEN HOOGSTE ÉÉN JAAR

De rubriek handelsvorderingen gaat enerzijds over het uitstaande saldo van de klanten ten bedrage van 4.408.570 euro en anderzijds over de overige vorderingen voor een bedrag van 2.618.413 euro.

Bij de handelsvorderingen zijn er openstaande facturen op het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, het rollend fonds van het Vlaamse Gewest en diverse vorderingen op dochterondernemingen wegens door te factureren kosten. Ook zijn er erelonen derden en prestaties van personeelsleden PMV, die werken voor diverse dochters, in opgenomen. Deze post bevat tevens de nog op te stellen facturen ten bedrage van 755.592 euro (vooral prestaties in het project scholenbouw) en van leveranciers te ontvangen kredietnota's voor een bedrag van 39.736 euro.

De overige vorderingen zijn samengesteld uit de overboekingen van de hoofdsommen uit leningen die in 2009 vervallen. Voor CultuurInvest gaat het om een bedrag van 985.239 euro, evenals al vervallen hoofdsommen en intresten voor een bedrag van 229.322 euro. De overboeking van de lening verstrekt aan het Reproductiefonds Vlaamse Musea nv bedroeg 230.974 euro. Dat bedrag werd volledig afgeboekt. Er zijn enkele intragroepsvorderingen, namelijk op PMV re Vinci nv voor 402.000 euro en op GO IPZ nv voor 501.678 euro.

GELDBELEGGINGEN EN LIQUIDE MIDDELEN

Deze rubrieken zijn als volgt samengesteld :

- Discretionair beheer bestaande uit fondsen en vastrentende effecten: 75,1 miljoen euro. Aangezien niet alle producten genieten van een kapitaalgarantie of kapitaalbescherming dienden er waardeverminderingen te worden geboekt voor een bedrag van 1.144.672 euro.
- Gestructureerde producten: 21,5 miljoen euro, allen met kapitaalgarantie. Bijgevolg werden er geen waardeverminderingen geboekt.
- Commercial paper: 43,9 miljoen euro. Op commercial paper worden er geen waardeverminderingen geboekt.
- Geëffectiseerd papier: 26,1 miljoen euro. Gelet op de indekking werd, in overleg met de revisor, beslist tot dat bedrag af te waarden. Dat komt neer op een bijkomende te boeken waardevermindering van 4.214.340 euro.

Met het oog op diversificatie en na een uitgebreid marktonderzoek heeft PMV in de loop van 2005 en 2006 belegd in geëffectiseerd papier, gestructureerd en gesponsord door KBC Bank. Deze producten werden PMV aangeboden als uitermate veilig, met voldoende liquiditeit en het vooruitzicht op een mooi rendement dat boven de referentie Euribor lag. PMV investeerde in vijf CDO's met verschillende tranches met een toenmalige rating van minimum Aa1 en hoger. Slechts enkele tranches met beperkte omvang hadden een lagere rating, maar nooit beneden een A2-rating.

De wereldwijde financiële en economische crisis heeft ertoe geleid dat de ratingbureaus hun ratingsystemen hebben herzien. Dat leidde vanaf 2008 tot ratingverlagingen voor alle CDO-tranches waarin PMV heeft belegd. Eind 2008 werden de ratings zodanig verlaagd dat de meeste tranches nu een aanzienlijk lagere rating hebben, met name een B- en C-rating. De theoretische MTM-waarde ("mark to model") die uitgaat van deze recente ratings van de respectievelijke CDO-notes, wijkt momenteel significant af van de verwachte onderliggende waarde.

Op dit moment bestaat er grote onzekerheid omtrent de impact van de economische crisis op de waarde van de CDO-tranches en de terugbetaling van het geïnvesteerde bedrag. Om zich te beschermen tegen de uitzonderlijke volatiliteit op de financiële markten, besliste PMV de mogelijkheid te benutten om zich in te dekken. Mits betaling van een premie - die nooit hoger zal liggen dan de ontvangen coupons uit de CDO's - heeft PMV de garantie 80 % van het oorspronkelijke intekenbedrag terug te krijgen op de economische vervaldag (2016/2017). Mochten de markten zich herstellen, heeft PMV de mogelijkheid om deze regeling stop te zetten en vervroegd uit te stappen.

Bovenstaande regeling komt erop neer dat PMV een waardevermindering van 5.220.000 euro dient te boeken, waarvan reeds 1.005.660 euro werd genomen in 2007. Het verschil komt dus ten laste van het boekjaar 2008.

- Rechtstreekse beleggingen in vastrentende effecten (bedrijfsobligaties) en gemengde fondsen: 63,1 miljoen euro. Om de aanschaffingswaarde in overeenstemming te brengen met de marktprijs per einde boekjaar diende er een bedrag van 2.763.615 euro aan waardeverminderingen geboekt te worden.
- Verzekeringsproducten tak-21 producten met gewaarborgd rendement: 13,9 miljoen euro. Aangezien deze producten vallen onder een kapitaalwaarborg worden er geen waardeverminderingen geboekt.
- Termijn- en depositorekeningen: 16,2 miljoen euro.
- Zichtrekeningen: 861.752 euro.

De globale thesauriepositie bedraagt 250,3 miljoen euro. De gecumuleerde waardeverminderingen bedragen 10,3 miljoen euro of 4,11 %. In geëffectiseerd papier werd 26,1 miljoen euro geïnvesteerd met een afboeking van 5,22 miljoen euro.

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

Op het einde van het vorige boekjaar bedroeg het geplaatste kapitaal 231.268.469 euro, vertegenwoordigd door 10.866 aandelen op naam zonder vermelding van nominale waarde. Het Vlaamse Gewest is de enige aandeelhouder van PMV. Op 26 maart 2008 werd het maatschappelijk kapitaal verhoogd met een bedrag van 5 miljoen euro om het van 231.268.469 euro naar 236.268.469 euro te brengen, zonder de uitgifte van nieuwe aandelen. Deze kapitaalverhoging werd aangewend voor de verdere financiering van het Fonds Vlaanderen-Internationaal.

Een volgende kapitaalverhoging vond plaats op 14 november 2008. Het Vlaamse Gewest tekende in voor een bedrag van 9.180.000 euro. Daardoor steeg het geplaatste kapitaal tot 245.448.469 euro. Met deze bijkomende middelen verstevigde PMV het eigen vermogen van Via-Invest Vlaanderen.

Per einde vorig boekjaar bedroeg het eigen vermogen 335,4 miljoen euro hetzij 94,38 % van het balanstotaal. Door het verlies van het boekjaar en rekening houdende met beide bovenvermelde kapitaalverhogingen, komt het eigen vermogen uit op 339,8 miljoen euro einde boekjaar 2008. Tegenover het balanstotaal is dat 95,14 %.

SCHULDEN OP MEER DAN ÉÉN JAAR

In 2007 werden geldmiddelen opgehaald via een private plaatsing. Er werd onmiddellijk ingetekend op een obligatielening door een achttal - voornamelijk financiële - partners en dat voor een totaalbedrag van 11.500.000 euro.

Er werden 1.150 nominatieve obligaties uitgeschreven. De looptijd van deze obligatielening bedraagt tien jaar en de fondsen dienen voor de ondersteuning en financiering van CultuurInvest.

SCHULDEN OP TEN HOOGSTE ÉÉN JAAR

De post leveranciers betreft openstaande facturen voor een bedrag van 624.570 euro en te ontvangen facturen voor een bedrag van 191.071 euro. De te ontvangen facturen zijn gedateerd begin 2009 maar hebben betrekking op het boekjaar 2008.

De post belastingen bestaat uit de btw-rekening-courant, 490.737 euro, en te betalen bedrijfsvoorheffing. Bij de bezoldigingen en sociale lasten werden de nodige voorzieningen aangelegd voor te betalen personeelskosten.

Het rollend fonds van het Vlaamse Gewest sluit af met een batig saldo van 688.802 euro en het rollend fonds participaties heeft een batig saldo van 2.514.508 euro.

RESULTATENREKENING

BEDRIJFSOPBRENGSTEN

De omzet bedraagt 3.010.522 euro en de andere bedrijfsopbrengsten 2.992.788 euro. In totaal bedragen de bedrijfsopbrengsten 6.003.310 euro tegenover 3.062.872 euro vorig boekjaar. Dat is een merkbare stijging en zelfs een verdubbeling.

De omzet bestaat voornamelijk uit projectopbrengsten 2.255.608 euro en de beheervergoeding ten laste van het Vlaamse Gewest, 743.707 euro.

De andere bedrijfsopbrengsten bestaan uit de doorfacturatie van gebouwkosten, kantoorkosten, maar vooral van externe prestaties en erelonen (1.888.619 euro) en van personeelskosten (539.555 euro).

BEDRIJFSKOSTEN

De bedrijfskosten bedragen 8.633.596 euro en bestaan uit de aankoop van goederen en diensten (4.306.024 euro), de personeelskosten (4.224.771 euro), afschrijvingen (211.901 euro), de terugname van voorzieningen (-408.439 euro), en de andere bedrijfskosten (299.339 euro, vooral niet-aftrekbare BTW).

FINANCIELE OPBRENGSTEN

De financiële opbrengsten bedragen 8.931.038 euro, samengesteld uit opbrengsten uit financiële vaste activa (25.336 euro, intresten uit leningen), vlottende activa (592.800 euro, intresten uit leningen) en de eigenlijke thesaurieopbrengsten ten bedrage van 6.956.139 euro. De pro rata intresten en de discontokosten bij aankoop van vastrentende effecten werden afgetrokken van de thesaurieopbrengsten. Het gaat om een bedrag van 105.768 euro. Tijdens het boekjaar 2008 werden er meerwaarden gerealiseerd op de vlottende activa ten bedrage van 1.331.411 euro.

FINANCIELE KOSTEN

De kosten van schulden bestaan hoofdzakelijk uit de te betalen rente op de obligatielening van CultuurInvest (551.540 euro).

De financiële kosten bevatten waardeverminderingen op vlottende activa voor een bedrag van 8.291.658 euro. Dat bedrag is onder meer samengesteld uit waardeverminderingen op de CDO-portefeuille voor een bedrag van 4.214.340 euro en geboekte waardeverminderingen op de overige thesaurieproducten ten bedrage van 4.077.318 euro. Er zijn terugnames van waardeverminderingen op vorderingen CultuurInvest voor een bedrag van 302.348 euro en op de effectenportefeuille voor een bedrag van 169.031 euro.

De andere financiële kosten bestaan onder meer uit minderwaarden op het discretionair beheer (1.274.700 euro), uit bankkosten, de vergoeding voor het discretionair beheer, de te betalen premie voor de CDO-indekking en de kosten voor de dollarindekking.

COURANT RESULTAAT

Het courante resultaat van het boekjaar bedraagt -3.893.343 euro tegenover 3.512.149 euro vorig boekjaar. Deze vermindering ten opzichte van het vorige boekjaar is te verklaren door de stijging van de bedrijfskosten enerzijds en de geboekte waardeverminderingen anderzijds.

UITZONDERLIJKE KOSTEN

Bij de uitzonderlijke kosten werden er waardeverminderingen geboekt op Textiel Vlaanderen nv en Cargo B nv. Het betreft duurzame waardeverminderingen waarbij de boekwaarde van beide participaties werd aangepast aan het eigen vermogen van vermelde ondernemingen. Ook op Vinnof werd een waardevermindering geboekt, net als op enkele dossiers van CultuurInvest en dat omwille van de toepassing van de EVCA-waarderingsregels. Het Reproductiefonds Vlaamse Musea nv is in vereffening en werd bijgevolg volledig afgeboekt. De verwezenlijkte minderwaarde op vaste activa betreft de afrekening van de verkoop van de inrichtingswerken in de vroeger gehuurde gebouwen.

VERLIES VAN HET BOEKJAAR

Het verlies van het boekjaar 2008 na belastingen komt uit op 9.734.851 euro tegenover een winst van 1.755.046 euro vorig boekjaar.

BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Het boekjaar 2008 sluit af met een te bestemmen verlies van het boekjaar van 9.734.851 euro.

De raad van bestuur stelt voor aan de jaarvergadering om het te bestemmen verlies als volgt te verwerken:

in mindering van de overgedragen winst van het vorige boekjaar 98.855.967 euro of een over te dragen winst van 89.121.116 euro.

SOCIALE BALANS

Op het einde van 2007 waren er 37 personeelsleden in dienst, waarvan 24 mannen en 13 vrouwen. In de loop van 2008 werden 5 personeelsleden aangeworven. Naast een juriste werden ook een boekhouder, een administratief medewerkster en twee investeringsmanagers aangeworven. Tijdens het afgelopen boekjaar hebben 3 personeelsleden PMV verlaten.

Op het einde van het jaar 2008 heeft PMV bijgevolg 39 personeelsleden in dienst waarvan 26 mannen en 13 vrouwen, 3 personeelsleden werken in een deeltijds systeem.

Er moet ook gewezen worden op de personeelsbezetting bij de dochtermaatschappijen van PMV: bij Waarborgbeheer zijn er 14 personeelsleden werkzaam, bij Vinnof staan er 4 personeelsleden op de loonlijst en bij ARKimedees Management staan er 2 personeelsleden ingeschreven. Bij Novovil werken er 2 personeelsleden.

Eind 2008 werkten er in totaal 61 personeelsleden in de PMV-groep.

De medewerkers worden een marktconform loon betaald, inclusief de gebruikelijke extralegale voordelen. Elk personeelslid kan over een opleidingsbudget beschikken om een aantal studieopleidingen te volgen. Daarnaast zijn er ook bijzondere budgetten voor langlopende opleidingen waarvan PMV de kosten draagt.

Op 21 november 2007 werd een eerste nota voorgelegd aan de raad van bestuur met als onderwerp de organisatie van de sociale verkiezingen 2008. PMV is enkel gehouden tot de oprichting van een Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk. De procedure werd echter stopgezet bij gebrek aan kandidaten.

PARTICIPATIES IN BEHEER VOOR HET VLAAMSE GEWEST

PMV staat in voor de opvolging van de participaties voor rekening van het Vlaamse Gewest. Het gaat over een fiduciair beheer, aangezien het Vlaamse Gewest de juridische eigenaar is van de aandelen.

BEDRIJVENCENTRUM WAASLAND NV

Bedrijvencentrum Waasland nv sloot haar boekjaar af met een verlies van 115.286 euro, tegenover een winst vorig jaar van 6.395 euro.

Bedrijvencentrum Waasland heeft zich vooral gefocust op de realisatie en verdere afwerking van de nieuwbouw. Voor 2008 werd in totaal 899.300 euro geïnvesteerd. Het totale project zal uiteindelijk ongeveer 1,7 miljoen euro kosten en de ingebruikname van de lokalen is pas in december 2008 van start gegaan. Door een vermindering van de bruto marge, verhoogde afschrijvingen en niet direct compenseerbare huurinkomsten is er een bedrijfsverlies van 112.231 euro. Het geplaatste kapitaal bedraagt 620.000 euro en het eigen vermogen 844.150 euro. De omzet is gestegen ten opzichte van vorig jaar wat tot uiting komt in de gemiddelde bezettingsgraad van de kantoren, hallen en stapelplaatsen. Voor het jaar 2008 was er gemiddelde bezettingsgraad van 88,27 % tegenover 89,9 % in 2007.

TRIVIDEND CVBA

Trividend cvba, het Vlaamse Participatiefonds voor de sociale economie, heeft 14 dossiers behandeld in de loop van 2008, waarvan er 11 werden goedgekeurd en 3 geweigerd. Van de 11 goedgekeurde dossiers werden 2 dossiers teruggetrokken. De overige 9 kredietaanvragen waren goed voor een investering van 447.000 euro.

Het maatschappelijk kapitaal van Trividend bedraagt 2.425.000 euro en de netto boekwaarde van de portefeuille participaties en leningen komt op het einde van het boekjaar

uit op 1.356.865 euro tegenover 1.476.721 euro einde vorig boekjaar. Het boekjaar 2008 sluit af met een kleine winst.

BIOTECHFONDS VLAANDEREN NV

Biotechfonds Vlaanderen nv investeerde in de loop van 2008 in drie bestaande participaties en stapte geheel of gedeeltelijk uit twee bedrijven. Door het ongunstige beursklimaat dienden er waardeverminderingen te worden geboekt. Voor het boekjaar 2008 is er een verlies van 3.254.288 euro tegenover een winst vorig boekjaar van 5.592.782 euro. Het geplaatste kapitaal bleef onveranderd op 24.640.696 euro en het eigen vermogen komt uit op 47.877.378 euro.

TECHNOPOLIS NV

Voor Technopolis nv was 2008 een jaar met een record aantal bezoekers, wat resulteerde in een omzetstijging van 11,5 % ten opzichte van 2007. De omzet komt daardoor op 2.741.762 euro tegenover 2.457.916 euro vorig jaar. Door het gunstige verloop van de omzet en de overige bedrijfsopbrengsten boekt Technopolis een winst van het boekjaar van 745.873 euro tegenover een verlies vorig boekjaar van 823.835 euro. Er is een positieve cashflow en het eigen vermogen zakt van 5.787.079 euro in het vorige boekjaar tot 5.548.176 euro.

FLANDERS' DRIVE CVBA MET SOCIAAL OOGMERK

De buitengewone algemene vergadering van VETC nv van 16 april 2008 heeft het fusievoorstel goedgekeurd waaruit een fusie door overname volgde door een cvba met sociaal oogmerk "Flanders' Drive" en dat met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2008. Dat betekent dat de naam VETC nv verdwijnt uit de portefeuille van het Vlaamse Gewest, maar dat het Vlaamse Gewest hoofdaandeelhouder wordt van de cvba met sociaal oogmerk "Flanders' Drive". De missie van Flanders' Drive is uit te groeien van innovatieplatform tot internationaal erkend competentiecentrum en dit tot ondersteuning van een slagkrachtige voertuigindustrie

in Vlaanderen. De nieuwe entiteit boekte over het boekjaar 2008 een netto winst van 199.018 euro bij een omzet van 2.932.008 euro. Het eigen vermogen bedraagt 11,7 miljoen euro.

BLAIRON NV

De activiteiten van Blairon nv, zijnde de uitbating van een congrescentrum in Turnhout, werden ongewijzigd uitgeoefend. De bedrijfsopbrengsten maar ook de bedrijfskosten lagen op het niveau van vorig boekjaar, wat resulteerde in een courant verlies van 320.878 euro tegenover 365.299 euro vorig boekjaar. Na uitzonderlijke kosten (waardeverminderingen op financiële vaste activa) komt het verlies van het boekjaar uit op 490.674 euro tegenover een verlies van 1.523.983 euro vorig boekjaar. De cashflow blijft echter positief evenals het eigen vermogen, dat echter door de gecumuleerde verliezen verder gedaald is tot 2.362.688 euro.

DEMICO NV

De afsluiting van het dossier Demico nv in vereffening is nu een feit. Na inning van alle vorderingen op de Belgische Staat en kwijting van alle schulden, heeft de vereffenaar het bonusaandeel overgemaakt aan het rollend fonds participaties van het Vlaamse Gewest.

DEUGDELIJK BESTUUR

Op 24 september 2008 werd het huidige PMV-charter geactualiseerd ten gevolge van de gewijzigde decretale omgeving en de oprichting van het thesauriecomité.

Het remuneratiecomité heeft zich in de loop van 2008 onder andere gebogen over het arbeidsvoorwaardenbeleid, het personeelsbudget 2008 en de personeelsbeoordelingen. Het heeft ook de variabele beloning vastgelegd voor 2007, te betalen in 2008. Het remuneratiecomité heeft de regeling opleidingskosten besproken en heeft zich gebogen over de

vergoedingen toegekend aan bestuurders of leden van de dochtervennootschappen en ondergeschikte comités. Het auditcomité heeft tijdens het jaar 2008 naast zijn normale werkzaamheden rond de jaarrekening en het budget ook de intern geconsolideerde jaarrekening en de jaarrekeningen van de dochtermaatschappijen van de PMV-groep besproken. Het auditcomité behandelde de resultaten van de interne audit 2007 en van de acties ter opvolging van de integrale audit. Omtrent de opmerkingen en aanbevelingen van alle agendapunten werd verslag uitgebracht aan de raad van bestuur.

Ten slotte heeft het auditcomité ook de onderwerpen vastgesteld die in aanmerking kwamen als te auditeren items voor de interne audit 2008. Daar werd de nadruk gelegd op de audit van procedures en de intake bij het nemen van participaties of het uitvoeren van projecten en de audit van procedures die toegepast worden bij de aanstelling van externe consulenten.

Op 12 december 2007 - en dat naar aanleiding van de bespreking van de geactualiseerde nota beleggingspolitiek - besliste de raad van bestuur tot de oprichting van een thesauriecomité. Vanaf begin 2008 nam het thesauriecomité kennis van diverse documenten, onder meer van de thesauriepolitiek van PMV en haar algemeen en bijzonder kader waarbinnen thesaurieproducten mogen worden aangeschaft. Daarbij heeft het comité een aantal aanbevelingen gedaan om de thesauriepolitiek verder te verfijnen. Het comité heeft tevens adviezen verstrekt met betrekking tot het uitschrijven van procedures en op te maken werkdocumenten voor wat betreft beleggingen in vastrentende effecten en commercial paper.

STATUTENWIJZIGINGEN

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt per balansdatum 245.448.469 euro vertegenwoordigd door 10.866 aandelen. Het Vlaamse Gewest is de enige aandeelhouder van PMV. Er gebeurden geen statutenwijzigingen tijdens het boekjaar 2008, met uitzondering van de aanpassingen in het kader van de op pagina 79 besproken kapitaalverhogingen.

BELANGENCONFLICTEN

Artikel 523 W.Venn. voorziet dat indien een bestuurder, rechtstreeks of onrechtstreeks, een belang van vermogensrechtelijke aard heeft dat strijdig is met een beslissing of een verrichting die tot de bevoegdheid behoort van de raad van bestuur, hij dit moet meedelen aan de andere bestuurders voor de raad van bestuur een besluit neemt. Tijdens het boekjaar 2008 waren er geen situaties die aanleiding gaven tot de toepassing van deze bepaling.

BENOEMING VAN BESTUURDERS EN COMMISSARIS

Tijdens het boekjaar 2008 hebben er zich geen wijzigingen voorgedaan bij de samenstelling van de raad van bestuur of commissaris.

BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Als belangrijkste feiten of gebeurtenissen na balansdatum dienen wij u het volgende te melden:

De raad van bestuur wenst tevens te wijzen op de beslissing die werd genomen op datum van 30 april 2008 om een aanzienlijk bedrag te investeren in een Vlaamse ontwikkelaar voor on shore-windmolenparken. De projectvennootschap zal worden opgericht in de loop van 2009.

Een ander opmerkelijk initiatief werd op de raad van bestuur van 10 december 2008 beslist, met name de oprichting van een PMV Carbon Fund. Dat fonds moet een belangrijke rol spelen in de strijd tegen de uitstoot van broeikasgassen. Voorafgaand aan de lancering van dit fonds zal PMV 20 miljoen dollar investeren in het Future Carbon Fund van de Asian Development Bank. Ook deze eerste investeringen mogen voorzien worden vanaf boekjaar 2009. Voor beide initiatieven liggen de contractuele engagementen echter vast.

Op 28 januari 2009 heeft de raad van bestuur ingestemd met de oprichting van School Invest nv.

Tijdens de raad van bestuur van 18 februari 2009 werd toelichting gegeven bij de definitieve tekst van de gedragscode voor PMV-bestuurders. Deze code werd goedgekeurd.

De oprichting van een Sociaal Investeringsfonds en een fonds voor de financiering van zelfstandige kinderopvang ("KidsInvest") werd behandeld tijdens de raad van bestuur van 11 maart 2009. Beide voorstellen werden goedgekeurd.

DIVERSE BEPALINGEN

Er zijn geen werkzaamheden op gebied van onderzoek en ontwikkeling. Er zijn geen andere inlichtingen te vermelden over omstandigheden die de ontwikkeling van de vennootschap aanmerkelijk kunnen beïnvloeden. De vennootschap heeft geen bijkantoren in België of in het buitenland.

De vennootschap heeft geen lopende programma's tot inkoop van eigen aandelen.

Er zijn geen andere hangende risico's of onzekerheden dan deze opgenomen in de jaarrekening of vermeld in het jaarverslag.

De raad van bestuur verzoekt de jaarvergadering om kwijting te verlenen aan de bestuurders en aan de commissaris voor de uitoefening van hun mandaat gedurende het afgelopen boekjaar.

Opgemaakt en ondertekend te Brussel op 29 april 2009.

De Raad van Bestuur.

KERNCIJFERS (in euro)					
	2008	2007	2006	2005	2004
EIGEN VERMOGEN	339.805.419,61	335.360.270,88	336.355.125,03	333.432.830,95	248.856.518,68
BALANSTOTAAL	357.159.146,16	355.322.255,14	342.011.799,44	340.877.289,01	270.454.988,72
FINANCIELE VASTE ACTIVA	87.928.620,57	71.205.630,42	42.847.494,51	21.435.931,09	150.959.840,71
VLOTTENDE ACTIVA	268.593.314,30	283.266.315,08	298.270.913,79	318.646.996,53	118.797.585,38
SCHULDEN	17.353.726,55	19.553.545,62	5.229.667,48	7.425.889,77	21.579.901,75
FINANCIELE OPBRENGSTEN	8.931.037,95	9.107.153,68	8.155.860,89	131.486.067,92	2.434.449,57
WINST/VERLIES VAN HET BOEKJAAR	-9.734.851,27	1.755.045,85	2.922.294,08	118.791.545,80	-282.970,28
AANTAL WERKNEMERS PMV-GROEP	61	57	45	39	36

Papier • Dit jaarverslag is gedrukt op 2.500 exemplaren op Heaven 42 extra wit FSC, 150 gram. Dat is een papier dat is gecertificeerd door de Forest Stewardship Council (www.fsc.org) • **Vormgeving en coördinatie** • Cantilis, www.cantilis.be • **Druk** • Drukkerij VD • **Redactie** • ParticipatieMaatschappij Vlaanderen nv, Oude Graanmarkt 63, 1000 Brussel • **Eindredactie** • Ben Jehaes, 29 april 2009 • **Verantwoordelijke uitgever** • Ben Jehaes, Communicatiemanager - ParticipatieMaatschappij Vlaanderen nv, Oude Graanmarkt 63, 1000 Brussel - T +32 (0)2 229 52 30 - F +32 (0)2 229 52 31 - info@pmv.eu - www.pmv.eu • **Fotografie** • Sven Everaert, www.sveneveraert.com - Christophe Vander Eecken, www.christophevandereecken.com